

1 ponedjeljak, 07.07.2008.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.09h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Međunarodni krivični sud za bivšu
7 Jugoslaviju zaseda.
8 Izvolite sestti.
9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro svima, dobro jutro gospođi
10 sekretaru. Molim Vas najavite predmet.
11 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan svima u sudnici. Ovo je
12 Predmet IT-05-88-T *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih*.
13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospođo. Svi optuženi su
14 prisutni. Mislim da su svi prisutni, zapravo. Tužilac, gospodin McCloskey i
15 gospodin Mitchell.
16 I svedok je ušao u sudnicu. Dobro jutro, pukovniče.
17 SVJEDOK: Dobro jutro, časni Sude.
18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Danas ćemo nadam se završiti sa Vašim
19 svedočenjem.
20 Gospodine Haynes, Vama je ostalo još nekoliko minuta.
21 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući. Dobro
22 jutro svima.
23 SVJEDOK: PETAR VUGA [nastavak]
24 Unakrsno ispituje gospodin Haynes [nastavak]
25 [Branilac ispituje putem prevodioca]
26 P: Dobro jutro svedoku. Imam još nekoliko pitanja i završiti ću. Za
27 početak, zamolio bih da Vam se pokaže P707 na elektronskoj sudnici, engleska
28
29
30

1 stranica 9, na srpsko-hrvatskom, stranica 8.

2   Gospodine Vuga, videli ste pravilo 7 i ranije, zar ne? I sećate se da
3 Vas je sudija Kwon pitao nekoliko stvari o tome ko bi mogao biti isti po rangu
4 ili viši po rangu u odnosu na komandanta armije. Ali, dajte da pogledamo taj deo
5 zajedno: vojna policija ne može se koristiti za druge dužnosti izvan svojih
6 potreba i ovlašćenja osim po ovlašćenju komandanta Armije, njemu ravnog ili
7 višeg vojnog starešine.

8   Ja bi hteo da Vas pitam da li bi to ovlašćenje moralo da bude vrlo
9 zvanično, drugim rečima, da li bio moralo biti napismeno ili bi bilo dovoljno da
10 na primer neki vršilac dužnosti komandanta po obaveštenju svog oficira za
11 bezbednost da ove instrukcije koje su stigle odozgo? Sa samog vrha.

12   O: Gospodine Haynes, vršilac dužnosti koji je dobio ovlašćenje da može
13 odlučiti o tome da se vojna policija upotrebi u vannamenske funkcije, nema... ne
14 dobiva ovlašćenje od organa bezbednosti već od starešine linijom komandovanja,
15 počev od komandanta Armije. To ovlašćenje, u zavisnosti od okolnosti u kojima se
16 izdaje, može biti usmeno ako je situacija hitne prirode, ali se ovlašćenje daje
17 u principu u pisanom obliku da bi se precizno znalo na št...na šta se odnosi i
18 koliko će trajati.

19   P: Hvala Vam, gospodine Vuga. To je bilo vrlo korisno.

20   Možemo li sad pogledati 1D1087 u elektronskoj sudnici. Zamolio bi da
21 pogledate prvu stranu da bi se prisetili dokumenta, a onda ćemo pogledati kraj.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li je ovo dovoljno čitljivo za Vas?

2 O: Jeste, gospodine Haynes, čitljivo je dovoljno.

3 P: Mislim da Vam je ovaj dokument prošle nedelje pokazao gospodin
4 Živanović. To je jedan dokument iz komande 5. bataljona vojne policije Drinskog
5 korpusa. Sećate se?

6 O: Da, gospodine, sećam se.

7 P: Da li ste videli puno sličnih izveštaja na nivou Drinskog korpusa od
8 komande bataljona vojne policije?

9 O: Pojam "puno" je relativan pa ne mogu tačno da Vam odgovorim.

10 P: U pravu ste. Možemo li okrenuti 2. stranu? Hteo bi da znam da li je
11 po Vašim zapažanjima to bila normalna praksa u Drinskom korpusu da izveštaji
12 bataljona vojne policije budu upućeni samo načelniku bezbednosti i načelniku
13 štaba, a ne komandantu?

14 O: Po načinu rukovođenja i komandovanja vojnom policijom, izveštaji su
15 preko organa bezbednosti išli komandantu. Morali ići komandantu. Ja nemam drugi
16 podatak. Načelnik štaba je bio upoznat sa aktivnostima, jer se radi o borbenim
17 dejstvima, a naravno da su ona u operativno-nastavnom i operativnom delu štaba
18 morala biti konstatovana. Ja u ovom delu, što je došlo do načelnika štaba nije u
19 suprotnosti sa saradnjom organa bezbednosti i načelnika štaba kad je reč o
20 ovakvom tipu izveštaja. Ali je komandant svakako morao imati ovakav izveštaj.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Možemo li sad preći brzo...

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Ako komandant ovde nije
3 adresant, jedan od primalaca ovog izveštaja, kako bi onda on dobio taj izveštaj?
4 SVJEDOK: On je to svakako morao dobiti od organa bezbednosti.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

6 SVJEDOK: Izvinjavam se. Ili... ili neposredno od komandira jedinice
7 vojne policije. Dakle dva su mog... dve su mogućnosti bile: da mu je komandir
8 vojne policije neposredno podneo izveštaj, ili da je izveštaj podneo preko
9 organa bezbednosti.

10 G. HAYNES: [simultani prevod] Da li Vi samo nagađate koje su to bile
11 mogućnosti, gospodine Vuga?

12 O: To su propisane mogućnosti i obaveze koje su morale biti sprovedene.

13 P: Izvinite, gde je to bilo propisano?

14 O: To je propisano u Uputstvu za primenu pravila službe vojne policije.
15 Tamo gde je propisano i predlaganje upotrebe, to je podrazumevalo da je takav i
16 sistem izveštavanja.

17 P: U redu, nećemo više o tome. Dolazim na poslednju malu temu i molim da
18 pogledate 3D396 na B/H/S-u to je strana 40, a na engleskom, 48.

19 Ovo je šema koju ste Vi nacrtali kao sastavni deo Vašeg izveštaja.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Verovatno ga se sećate.

2 O: Gospodine, sećam se.

3 P: I pre nego krenemo dalje, Zvornička brigada bila je pešadijska
4 brigada, zar ne?

5 O: Da, gospodine Haynes, pešadijska brigada.

6 P: Hvala. I način na koji je nacrtan ovaj dijagram, ova šema, je
7 standardan način. Ove pune linije označavaju liniju komandovanja, zar ne?

8 O: Da, gospodine Haynes. To su linije komandovanja.

9 P: A isprekidane linije pokazuju liniju funkcionalnog ili profesionalnog
10 rukovođenja?

11 O: Da, gospodine Haynes. Te se linije u propisima nazivaju "linije
12 rukovođenja u stručnom pogledu".

13 P: Vaše je mišljenje, zar ne, da vojnom policijom u jednoj pešadijskoj
14 brigadi, posredno komanduje komandant, preko načelnika bezbednosti.

15 O: Ova šema tu stvar prikazuje drugačije. Komandant komanduje vojnom
16 policijom neposredno, ona mu je podčinjena. Podčinjen mu je i organ bezbednosti.
17 Komandant može odabrati da preko organa bezbednosti ostvaruje određene zadatke u
18 kojima bi bilo mesta i potrebe za stručnim rukovođenjem i usmeravanjem vojne
19 policije i stručnog nadzora nad izvršavanjem zadataka vojne policije, a može po
20 svom izboru, neposredno da izdaje zadatke komandiru jedinice vojne policije.

21 P: Ovo nije prvi put da Vi svedočite pred ovim Tribunalom, zar ne?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nije, gospodine Haynes, prvi put.

2 P: I ova šema koju smo stavili na ekran, to nije prvi izveštaj koji ste
3 Vi ikad napisali radi svedočenja na ovom Tribunalu?

4 O: Nije, gospodine Haynes, prvi izveštaj.

5 P: Zamolio bih da nam prikažu u elektronskoj sudnici, 7D952, strana 29 i
6 na engleskom i na B/H/S-u.

7 Ovde vidite prvu stranu. Ovo je prethodni izveštaj koji ste napisali za
8 predmet koji se ticao Vukovara.

9 O: Da, gospodine Haynes, to je taj izveštaj.

10 P: Mi koji čitamo na engleskom, moramo da počnemo na 29. strani pa da
11 pređemo na 30. Molim zato da se engleska strana malo pomeri. Izabrao sam ovaj
12 izveštaj da Vam predočim svoju tvrdnju da je tada bilo Vaše mišljenje da u
13 jednoj pešadijskoj brigadi vojna policija je podčinjena komandantu brigade
14 posredno, i to preko načelnika organa bezbednosti. Da li još uvek tako mislite?

15 O: Gospodine Haynes, ovo što ste prikazali nije pešadijska brigada, ovo
16 je gardijska motorizovana brigada koja se razlikuje po svim elementima od
17 klasične pešadijske brigade. Prema tome, šeme se ne mogu međusobno upoređivati
18 jer su funkcije bile potpuno različite.

19 P: Da pogledamo jednu drugu stranu u istom dokumentu. 7D952, strana 90
20 na B/H/S-u, strana 91 na engleskom.

21 PREVODILAC: Ne, izvinite, strana 73 na B/H/S-u, 90 na engleskom.

22 P: Mislim da to nije ta strana na B/H/S-u, ali nema veze. Mi ćemo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pogledati na engleskom. Ako bi ova šema mogla da se okrene?

2 U donjem desnom uglu ove šeme koju ste napravili za drugi izveštaj pre
3 dve godine, da je to šema sastava pešadijske brigade. Znači, to nije gardijska
4 brigada, to je sastav pešadijske brigade. Da li vidite da na ovoj šemi nema
5 direktne linije komandovanja od komandanta prema vojnoj policiji, a postoji puna
6 linija koja označava komandovanje prema organu bezbednosti? Znači, između
7 komandanta i organa bezbednosti. Da li vidite to?

8 O: Ovde bi trebali da vidimo, gospodine Haynes, koja je to pešadijska
9 brigada, jer su rešenja, kao što se vidi, bila različita zbog toga što je i
10 kadrovski sastav unutar komande brigade i veze definisani prema veličini, ulozi,
11 zadacima i svemu ostalom što se odnosi na konkretnu brigadu. Jer Pravilo brigada
12 ima nekoliko tipova brigada.

13 P: Vi ste se već složili sa mnom, gospodine Vuga da Zvornička brigada
14 bila pešadijska brigada. A ovo je Vaša šema koju ste Vi nacrtali da prikazete
15 sastav pešadijske brigade. To već jeste odgovor na moje pitanje. Ja samo želim
16 da znam zbog čega ste napravili ovu šemu 2006., a napravili ste prilično
17 različiti shemu sada, za naš predmet, 2008.

18 O: Priličnu, različitu, ne odgovara upoređenju. Šema je različita samo u
19 mogućnostima koje se nude za rukovođenje i komandovanje vojnom policijom koje
20 su u skladu sa pravilom. Pravilo predviđa da se može rukovođenje i komandovanje
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vojnom policijom ostvarivati neposredno ili preko organa bezbednosti. Ovo "ili"
2 nije isključeno ni u ovoj varijanti. Ono je samo prikazano kao stanje stvari u
3 datom trenutku. Ali "ili" postoji i ovde. Ono se može bez ikakve promene
4 definicije ucrtati jer je to pravo i izbor komandanta.

5 P: Hvala, gospodine Vuga što ste mi posvetili ovo vreme. Ja nemam više
6 pitanja.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

8 Pukovniče, sad će Vas unakrsno ispitivati tužilac.

9 GĐA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, samo bi mi trebala asistencija.

10 GĐA TAPUŠKOVIĆ: /prevod engleskog transkripta: "Hvala."/

11 Unakrsno ispituje g, McCloskey:

12 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

13 P: /prevod engleskog transkripta: "Dobro jutro, pukovniče."/

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo Tapušковиć, da li je to isti
15 dosje koji je svedok imao kada je ispitivan direktno? Kada ste ga Vi ili Vaše
16 kolege ispitivali?

17 GOSPOĐA TAPUŠKOVIĆ: /prevod engleskog transkripta: "Da, časni Sude, to
18 su"/ ...dokumenta koje je svedok imao i tokom glavnog ispitivanja. Ali ukoliko

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ima potrebe, Tužilaštvo može da izvrši proveru tih dokumenata.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, samo sam pitao. Znao sam odgovor.

3 Ali sam hteo da uđe u zapisnik.

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući. Dobro

5 jutro svima. Ja sam zamolio, pitao sam Odbranu da li bi mogli da mu predoče

6 njegov sopstveni izveštaj da mu bude pri ruci i to je urađeno. Hvala Vam.

7 P: Gospodine Vuga, dobro jutro.

8 O: Dobro jutro, gospodine McCloskey.

9 P: Da, kao što ste čuli već nekoliko puta prošle nedelje, ja se

10 /?zaista/ zovem Peter McCloskey a predstavljam Tužilaštvo.

11 Pre nego što uđemo u unakrsno ispitivanje koje sam planirao, hteo bih

12 samo da obradimo par pitanja koje je postavio gospodin Haynes. Kada Vas je

13 gospodin Haynes nešto pitao u vezi dokumenta 1D078, taj dokument nije bio upućen

14 komandantu, ali Vi ste rekli da je komandant morao dobiti taj izveštaj od organa

15 bezbednosti ili od komandanta vojne policije. Možete li nam objasniti taj

16 koncept, taj pojam, zašto je komandant morao da ima tu informaciju?

17 O: Moj pojam je, gospodine McCloskey, lako objasniti zato što su i

18 načelnik organa bezbednosti i komandir vojne policije, komandant vojne policije

19 direktno podčinjeni komandantu. A podčinjen mu je direktno i načelnik štaba koji

20 gospodin Josse dobio ovakav izveštaj. On ima tri mogućnosti preko kojih je morao

21 dobiti ovaj izveštaj.

22 P: Šta je to u vezi posla komandanta što podrazumijeva da komandant mora

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da dobije taj izveštaj, tu informaciju? Zašto komandant mora? Zašto ste Vi tako
2 sigurni da kažete "komandant je morao imati tu informaciju"? Šta je to u prirodi
3 komandovanja?

4 O: Gospodine McCloskey, u prirodi komandovanja jeste princip
5 jednostarešinstva. Starešina koji komanduje, morao je imati izveštaje svih
6 svojih neposredno podčinjenih o tome šta oni imaju u pogledu rada koji je njemu
7 po zakonu određen da kontroliše i u okviru svojih prava da naređuje.

8 P: Shvatam, ali šta je to u prirodi posla vojnog komandanta, zbog toga
9 što ja ne dobijem svu informaciju od svih mojih podčinjenih, šta je to kod
10 vojnog komandanta, koja su to njegova posebna zaduženja da ste Vi tako sigurni
11 da je on dobijao ovu vrstu informacija? Zašto je njemu potrebno, neophodno da je
12 imao ovu informaciju?

13 O: Gospodine McCloskey, komandant donosi odluke koje su veoma važne i on
14 mora naprosto imati sve informacije jer se bez informacija ne može procjenjivati
15 stanje i ne mogu se donositi valjane odluke i ne može se onda snositi
16 odgovornost za takve odluke kako je to propisano. Jednostarešinstvo je bi... i
17 subordinacija su bili osnovni principi na kojima je funkcionisala vojna
18 organizacija u kojoj sam ja proveo 36 godina.

19 P: U redu. Pre par minuta, gospodin Haynes Vam je isto postavljao
20 pitanja o načelniku bezbednosti ili oficiru bezbednosti i njegovom korišćenju
21 vojne policije; pitao Vas je o ulozi komandanta u tome i onda ste Vi rekli nešto
22 o tome da vlast ili ovlašćenje počinje od komandanta Armije. Da li se sećate
23 toga?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, da, gospodine McCloskey. Sećam se.

2 P: Šta je to trebalo da znači? Šta ste Vi hteli da kažete?

3 O: To treba da znači da je komandant Armije donosio odluke kada će i u
4 kojim slučajevima vojna policija moći biti angažovana van svoje namenske
5 funkcije i van propisanog delokruga i zadataka.

6 P: Da pretpostavimo da je taj komandant Armije o kome se radi u ovom
7 slučaju general Mladić i on izda neko naređenje koje se prenosi linijom
8 komandovanja na niže o korišćenju vojne policije u nekoj operaciji. Kakvu ulogu
9 ili odgovornost ima neko od podčinjenih komandanata i - hoću da ovo pitanje
10 razmotrite u kontekstu brigade - kada to naređenje potiče od Mladića, kakva je
11 onda uloga i odgovornost komandanta korpusa i komandanta brigade? Kako se to
12 uklapa u odgovornost koju donosi naređenje od generala Mladića?

13 O: Gospodine McCloskey, mi trebamo da razgraničimo naređenje od
14 odobrenja. Naređenje je ono što se mora izvršiti kad naredi pretpostavljeni
15 starešina. Podčinjeni je dužan da ga izvršava do kraja. A odobrenje je
16 mogućnost, pravo, dato, delegirano podčinjenim komandantima da u situacijama u
17 kojima ima potrebu da vojnu policiju angažuje van njene namenske funkcije, da to
18 može učiniti po svojoj proceni i po svojoj odluci.

19 P: Dajte onda da porazgovaramo o naređenju. Mladić izda neko naređenje
20 koje se prenosi naniže, prema vojnoj policiji. Kakvu ulogu imaju komandanti
21 korpusa i komandanti brigade u vezi tog naređenja ako imaju ikakvu odgovornost?

22 O: U slučaju naređenja kako ste ga Vi opisali, uloga je podčinjenih da
23 izvrše naređenje svoga pretpostavljenog starešine, ako je u pi... kad je u
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanju naređenje. Ne ono što sam rekao ovlašćenje i odobrenje.

2 P: Da li se to onda odnosi i na komandanta Drinskog korpusa i komandanta
3 brigade, preko čijih je nivoa prešlo ovo naređenje da bi stiglo do vojne
4 policije?

5 O: To se u potpunosti odnosi na komandanta korpusa i podčini... njemu
6 podčinjene komandante jedinica koji u svom sastavu imaju vojnu policiju.

7 P: U redu.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, ako smem da Vas
9 prekinem ovde. Da pretpostavimo da general Mladić ima nešto konkretno što želi
10 da naredi, neki zadatak za vojnu policiju Zvorničke brigade, da li bi to
11 naređenje prošlo kroz komandante ili kroz načelnike bezbednosti ili obaveštajnih
12 poslova u Glavnom štabu? Da li bi išlo preko bezbednosne linije ili preko linije
13 komandovanja?

14 SVJEDOK: Razumeo sam. Časni Sude, ovo naređenje koje izdaje general
15 Mladić podčinjenima, komandantima da upotrebe vojnu policiju ili bilo koje drugo
16 naređenje ide linijom komandovanja.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da ostanemo na istoj temi. Recimo da je
19 iz nekog razloga komandant nije tu, nisu ga našli. Da li bi general Mladić ili
20 general Krstić mogli da se pouzdaju u svog oficira bezbednosti da će on preneti
21 to naređenje, recimo, komandantu brigade? Ukoliko komandanti ne mogu direktno da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 se čuju, da li bi se pouzdali u oficira bezbednosti da prenese to naređenje
2 generalu Mladića?

3 O: Gospodine McCloskey, u mojoj praksi, koliko ja znam a koliko i
4 dokumenta govore, komandant je uvek tu. Uvek je neko u ulozi komandanta sa
5 ovlašćenjem da vrši dužnosti komandanta u svakom trenutku.

6 P: Ja se slažem sa Vama i ja to shvatam, ali jednostavno Vas pitam da
7 sagledate situaciju u kojoj oficiri bezbednosti govore među sobom i da li bi
8 bilo nešto neprikladno u tome ukoliko oficiri bezbednosti na nivou korpusa ili
9 brigade prenose naređenja generala Mladića?

10 O: Ova linije prenošenja naređenja generala Mladića može se odnositi
11 isključivo na stručna pitanja u domenu rukovođenja vojnom policijom.
12 Komandovanje na jednostarešinstvu i komandovanje na subordinaciji isključuje
13 mogućnost da se upada u tu liniju komandovanja na bilo kom nivou vojne
14 organizacije.

15 P: U redu. Da se sada vratimo na ono s čim sam hteo da započnem. I
16 govorit ćemo malo o kontekstu, malo više o kontekstu i o Vašem prethodnom
17 iskustvu. Pre rata u Bosni, da li ste imali nekakve rodbinske veze sa ljudima u
18 Bosni? Jer vidimo da u okolini Goražda ima često ljudi koji se prezivaju Vuga.

19 O: Gospodine McCloskey, moja majka je rođena u selu Vrbaška kod Banja
20 Luke 1912. godine i kada je imala četiri godine, njena porodica je preselila
21 preko Save u Slavoniju. Jedina moja veza koja vodi je upravo taj podatak, i
22 ništa više.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: U redu. A u toku rata u Bosni da li ste imali neke veze sa vojskom,
2 bilo u vreme - znam da ste otišli u penziju u septembru - ali pre ili posle Vaše
3 penzije, da li ste pomogli sa svojim iskustvom i stručnošću tokom rata? Da li
4 ste pomogli VRS-u?

5 O: Gospodine McCloskey, ja sam u upravi bezbednosti bio pomoćnik
6 načelnika uprave bezbednosti za organe bezbednosti u sekretarijatima narodne
7 odbrane na celoj teritoriji bivše SFRJ. Moje veze po toj liniji prema Bosni i
8 Hercegovini su bile potpuno istovetne kao i prema drugim delovima SFRJ i nisu
9 imale nikakav specifičan karakter i sadržaj.

10 P: A nakon što ste otišli u penziju?

11 O: Posle mog odlaska u penziju i posle završetka ratnog sukoba u Bosni i
12 Hercegovini i potpisivanja Daytonskog sporazuma 2000. godine ja sam uključen u
13 izradu koncepta bezbednosti Vojske Republike Srpske. Zamoljen sam da to učinim,
14 i ja sam to - u granicama svojih mogućnosti - i učinio. I time je moja aktivnost
15 svedena u te okvire. Nije se kretala izvan toga.

16 P: Dakle, od septembra 1992. godine do kraja rata, krajem 1995. godine
17 Vi niste ni na koji način imali neku ulogu u pogledu VRS-a?

18 O: Ne, gospodine McCloskey. Moja uloga je završena pre mog odlaska u
19 penziju.

20 P: Pre nego što ste otišli u penziju bili ste pomoćnik načelnika
21 bezbednosti. A ko je bio Vaš šef, ko je bio načelnik bezbednosti? Kako se zvao?

22 O: U vremenu kada sam podneo zahtev za penzionisanje, jer sam
23 penzionisan na moj zahtev 16. marta 1992. godine, načelnik Uprave bezbednosti

24

25

26

27

28

29

30

1 Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu bio je general Aleksandar Vasiljević.
2 A u momentu kada sam odlazio u penziju, 30. septembra 1992. godine načelnik
3 Uprave je bio general-major Nedeljko Bošković.

4 P: A ko je bio šef generala Boškovića kada ste Vi otišli u penziju?

5 O: Šef generala Boškovića je bio tadašnji sek... savezni sekretar za
6 narodnu odbranu. Ja sada ne mogu da se tačno setim tog momenta ko je bio njemu
7 pretpostavljeni ali mu je bio pretpostavljeni savezni sekretar za narodnu
8 odbranu.

9 P: A ko je bio načelnik, odnosno šef saveznog sekretara za narodnu
10 odbranu?

11 O: Savezni sekretar za narodnu odbranu je bio član Vlade i njemu je
12 predsednik Vlade bio šef.

13 P: U redu, ne moramo da idemo dalje u te detalje.

14 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ima greška u transkriptu na stranici
15 15, red 8, piše: "Parlament", a svedok je rekao: "Vlada".

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, prevodilac se već sam ispravio u
17 tom pogledu. Hvala.

18 G.McCLOSKEY: [simultani prevod]

19 P: Pre nego što ste otišli u penziju, u septembru 1992. godine, Vaš
20 položaj pomoćnika načelnika Vam je omogućavao da imate dobar uvid u ono što se
21 dešavalo od 1991. godine u Hrvatskoj, Vukovaru i što je počinjalo da se dešava u
22 Bosni, počev od marta 1992. godine. Je li tačno? Ne želim da uđem u to detaljno,
23 ali hoću da znam jednostavno da li ste imali dosta dobar uvid u sve to.

24 O: Pa većina događaja koji su se odigravali i moje mesto bili su u
25 velikoj razlici. Ja sam bio stručni organ za rukovođenje organima bezbednosti u
26

27

28

29

30

1 sekretarijatima narodne odbrane. Kao što sam rekao, to je vrlo ograničen prostor
2 za šira saznanja. Ja mogu da kažem da sam kao oficir i kao pripadnik svoga
3 naroda bio informisan ali kao organ bezbednosti i pomoćnik načelnika Uprave,
4 nisam o drugim pitanjima bio u dovoljnoj meri informisan da bi dao
5 zadovoljavajući odgovor na ovo pitanje.

6 P: Ne biste znali kako se zvala paravojna jedinica Šešeljeva?

7 O: Ne, gospodine. Ja sam u Vukovaru kad sam počeo sa... vukovarski
8 predmet, kad sam počeo sa eh... ekspertskim radom došao do informacija koje mi
9 ranije nisu uopšte bile poznate.

10 P: U redu. Upravo ste nam rekli da ste tražili da se penzionišete u
11 martu 1992. godine. Mislim da ste tada imali svega 54 godine, zar ne?

12 O: To je tačno.

13 P: Da li se ono što ste videli da se desilo u bivšoj Jugoslaviji
14 odigralo neku ulogu u tome što ste Vi tako mladi zatražili da odete u penziju?

15 O: Gospodine McCloskey, ja sam rođen u Hrvatskoj. Nemojte da zamerite
16 što ću Vam iz moje biografije da kažem jedan detalj koji je uvek igrao važnu
17 ulogu. Ja sam 1943. i 1944. bio zatočen u ustaškom logoru i sve moje dalje brige
18 i moj život dalji u Hrvatskoj nosio je izvesni trag dok nije nastala prava SFRJ.
19 U pravoj SFRJ, ja sam postao Jugosloven i građanin ravan sa svima ostalima. I to
20 je bila moja životna preokupacija i moja životna želja da SFRJ postoji. Kad je
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ona nasilno razbijena i rat u Hrvatskoj priveden kraju, ja sam smatrao da je
2 moja ukupna životna misija u vojsci završena.

3 P: Da li ste radili sa generalom Mladićem ili imali prilike da ga
4 upoznate dok ste bili u JNA i u Vojsci Jugoslavije?

5 O: Ja sam imao samo jedan slučajan susret i jedan pozdrav sa generalom
6 Mladićem i razmjenjene pozdrave sa njegove strane. I to je celokupno moje
7 susretanje i uopšte bilo kakav kontakt sa generalom Mladićem.

8 P: A general Tolimir? Već ste nam rekli da je on bio načelnik
9 bezbednosti i obaveštajne službe Glavnog štaba već veoma rano, a Vi ste obojica
10 imali slično... prešli ste sličan profesionalni put. Šta ste znali ili kakvi su
11 bili Vaši kontakti sa njim?

12 O: Gospodine McCloskey, što se tiče generala Tolimira, tu je situacija
13 nešto drugačija od ovog prethodnog što sam rekao. General Tolimir je 10 godina
14 mlađi od mene i u vreme jada sam ja bio u organima bezbednosti starešina na
15 položajima na kojima sam bio. General Tolimir nije još bio na mestima gde bi ja
16 neposredno ili na bliži način sa njim kontaktirao u okviru mojih poslova. Ali,
17 ja kao oficir bezbednosti sa svojim funkcijama koje sam sve imao u vojsci,
18 poznao sam manje ili više sve oficire u JNA na nekom položaju koji je imao
19 određenu bezbednosnu težinu, pa i generala Tolimira po tom osnovu.

20 P: A šta je sa pukovnikom Bearom?

21 O: Moje sećanje na susret sa pukovnikom Bearom je vezano za period od
22 pre 28 godina. Ja sam se sa pukovnikom Bearom susreo u Splitu kada je on bio na
23 dužnosti u mornarici - ne znam tačno položaj - i to je bio vrlo kratak susret

24

25

26

27

28

29

30

1 jer sam ja došao u sastavu jedne ekipe koja je vršila stručni obilazak, stručni
2 nadzor nad radom organa bezbednosti u komandi ratne mornarice SFRJ. Tadašnje
3 SFRJ, naravno, u sastavu JNA. I od tada znam, poznajem pukovnika Bearu i o njemu
4 znam do... jednim delom njegov razvojni put.

5 P: Ne želim da sada govorimo o periodu od pre 28 ili 30 godina, mislim
6 da je tada bio hladni rat. Šezdesete godine, početak sedamdesetih, da li ste
7 zajedno sa pukovnikom Bearom radili u kontraobaveštajnoj službi? Neću Vas pitati
8 detalje, pretpostavljam da ne možete ni da mi kažete.

9 O: Ne bi ni imao šta da Vam kažem jer nikad nisam sa njim radio na
10 kontraobaveštajnim poslovima.

11 P: A ako niste radili na kontraobaveštajnim poslovima, na kojim
12 bezbednosnim poslovima ste radili?

13 O: Ja, gospodine McCloskey... izvinite... ja, gospodine McCloskey nikad
14 nisam radio na drugim bezbednosnim poslovima u okviru službe osim na
15 kontraobaveštajnim.

16 P: Također ste pomenuli u izveštaju, kad ste govorili o ispitivanjima,
17 da je bilo moguće primeniti silu, ali da je za to trebalo odobrenje nekog iz
18 Ministarstva na visokom nivou. Ne silu, nego prinudu.

19 O: Taj termin u mom svedočenju, odobrenje sile i primena sile, nisu
20 mi... moro bi da vidim gde sam to rekao, ali po mom sećanju to nisam izgovorio.
21 Ako je pogrešno prevedeno, to je drugo.

22 PREVODITELJICA: Prevodioc se ispravio: "prinudu".

23 SVJEDOK: I tu reč isto tako nisam koristio. "Prinuda" apsolutno nije
24 korišćena što se tiče mog svedočenja i mog rada. To nije bio metod, ne samo

25

26

27

28

29

30

1 koji je zabranjen, nego koji apsolutno nije bio dozvoljen da se koristi.

2 P: U sklopu kontraobaveštajnog posla, prilikom saslušavanja špijuna
3 tokom hladnog rata nikada nije korišćena prinuda? To hoćete da kažete? Neću da
4 ulazimo u detalje, ali samo da razjasnimo da to hoćete da kažete?

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Živanoviću.

6 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je vrlo dvosmisleno pitanje u vezi
7 sa hladnim ratom. A prinuda nikada nije korišćena tokom hladnog rata. Ne znam
8 zašto se može smatrati da ovaj stručnjak sve zna o hladnom ratu i o prinudi.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ne bih smatrao da je
10 stručnjak da on ne zna nešto o ovim pitanjima, iskreno govoreći.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Sad ću da Vam pomognem da shvatite šta
12 sam hteo da Vam kažem jer shvatam da imamo i problem prijevoda. U Vašem
13 izveštaju - mislim da je to izveštaj Popović i to se nalazi u odeljku 2.13 - da
14 li imate to ispred sebe? Jer bolje da to nađemo, jer ja sve što imam to je
15 engleska verzija. To je na stranici 5 na engleskom, dakle to je odeljak 2.13 na
16 engleskom. I to je na prve dve-tri stranice ja mislim na B/H/S-u. Ako se to može
17 prikazati sada na ekranu? Da li vidite taj odeljak 2.13 u Vašem izveštaju i reći
18 ću i koji je broj 65ter 3D396, hvala. A čitam deo koji počinje rečima:
19 "Ovlašćena vojna lica na službi...."

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Mislim da gospodin Vuga ima jedan
21 odštampani primerak pred sobom.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Nisam uspeo da nađem.

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako možete da nađete to, ja imam jedan
3 primerak.

4 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] To je u prvom registratoru.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U prvom registratoru.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako biste mogli...

7 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

8 SVJEDOK: U redu je. Dajte mi taj list.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, ali... U redu.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

11 P: To je stranica broj 5 na B/H/S-u. To je paragraf 2.13. Isto važi i za
12 izveštaj Nikolić i Popović i to je u odeljku "Odredbe o bezbednosti u Zakonu o
13 vojsci RS", 2.13, "Zakon o vojsci RS-a u pogledu regulisanja odnosa u domenu
14 bezbednosti ne sadrži odredbe i stavove kojima se konkretnije i detaljnije
15 reguliše oblast bezbednosti. U tom domenu se konkretno propisuje samo deo koji
16 obuhvata upotrebu oružja od strane ovlaštenih lica na službi u vojnoj
17 bezbednosti i vojnoj policiji."

18 U članu 26 tog zakona se navodi: "Ovlašćena vojna lica na službi u
19 vojnoj bezbednosti i vojnoj policiji mogu u vršenju poslova vojne bezbednosti,
20 odnosno vojne policije upotrebiti oružje i druga sredstva prinude pod uslovima
21 koji su zakonom propisani za ovlaštena službena lica unutrašnjih poslova."

22 Reč... ne mogu Vam reći na Vašem jeziku, ali, mislim da ste shvatili
23 suštinu. Dakle, "prinuda" pod uslovima. Mislim da niko ni ne kaže da je nužno
24 problem u tome ako bi se primenjivala prinuda u takvim okolnostima ali pitanje
25 je šta ste pod tim podrazumevali i hteli da kažete?

26

27

28

29

30

1 O: Gospodine McCloskey, ovde je izostao jedan delić kad ste mi rekli o
2 prinudi "pod uslovima propisanim Zakonom". A to znači da postoje tačno
3 ovlašćenja propisana licima koja vrše poslove bezbednosti koji su to uslovi kada
4 oni mogu primeniti organi bezbednosti. 5 ovlašćenja da primene silu, a vojna
5 policija 14 ovlašćenja da primenjuju sredstva koja imaju pravo da primenjuju. To
6 je Zakon tačno propisao. Nema nikakve primene sile van toga. A to nije
7 saslušanje špijuna i njihovo pronalaženje. Dakle, to su sasvim drugi uslovi.
8 Onda to izlazi iz konteksta ovog dela razgovora i nema ništa zajedničko ni sa
9 hladnim ratom ni sa metodima rada organa bezbednosti, nego ovlašćenjima.

10 P: Pukovniče, ja sam ovo našao u Vašem izveštaju. Dakle, moje pitanje je
11 upravo bilo to: koje pravne forme prinude su bile predviđene za koje je
12 Ministarstvo davalo odobrenje, za koje je bilo potrebno to odobrenje?

13 O: Ovde je prinuda propisana Zakonom o unutrašnjim poslovima koji je
14 izglasan u parlamentu, a nije Ministarstvo davalo takva ovlašćenja. Taj Zakon je
15 bio u proceduri u parlamentu i u njemu je predviđeno da se prema onima koji se
16 ne povinjuju poslov... na zahtev organa bezbednosti kad oni vrše službenu
17 dužnost utvrđivanja identiteta. Ili ako su u funkciji da štite neko lice, imaju
18 u rasponu pet ovlašćenja da to mogu da izvrše, među kojima je i upotreba oružja
19 u strogo propisanim situacijama. Između ostalog, ako ne mogu da odbiju

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 protivpravni napad na sebe ili na lice koje se nalazi pod njihovom zaštitom i
2 čiju su obavezu du... i čija je obaveza, znači organa bezbednosti, da to lice
3 zaštititi. To je momenat kada je organ bezbednosti ovlašćen da upotrebi oružje kao
4 poslednje sredstvo koje mu stoji na raspolaganju. Ispred toga ima pravo da
5 upotrebi fizičku snagu da savlada napadača, da ga upozori pre toga i da ga
6 identifikuje, da ga legitimiše ispred toga. Dakle, imamo ono što je dato kao
7 ovlašćenje u vršenju službe. Izvan tih ovlašćenja nema nikakvih drugih uslova i
8 situacija u kojima se mogu organi bezbednosti koristiti primenom sile. Ja sam to
9 naveo zato što je to bio jedan od uslova da se propiše kriterijum za prijem u
10 organe bezbednosti jer je ovo osobito važna situacija. Oni to moraju dobro
11 procenjivati, a to ne može svako. To se odnosi i na policajca na ulici kada ima
12 pravo da upotrebi oružje u situacijama za koje je to propisano. Dakle, to je
13 opšti propis datog ovlašćenja organa unutrašnjih poslova, ne samo organa
14 bezbednosti.

15 P: U redu. Mislim da svi sasvim dobro shvatamo da policajci ili vojni
16 policajci mogu da upotrebe silu, čak i u nekim situacijama smrtonosnu silu, ali
17 mene zanima prinuda. Da li možete da mi date neke primere prinude za koju bi
18 oficir bezbednosti morao da zatraži odobrenje? Dakle, za prinudu?

19 O: Nema posebnog odobrenja. On se nalazi na zadatku u kome je predviđena
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 upotreba sile. Dakle, ako je na obezbeđenju, u sastavu obezbeđenja ličnosti,
2 obezbeđenja objekta od posebnog značaja i u okviru tog obezbeđenja nailazi na
3 problem u kojem mora da primenjuje ovakva ovlašćenja koja su mu data po
4 redosledu i stepenu kako su ona navedena, on po službenoj dužnosti je ovlašćen,
5 ne treba mu odobrenje da to radi. Van tih situacija - u razgovorima,
6 saslušanjima, prikupljanju podataka, u svim drugim situacijama koje se obavljaju
7 po službenoj dužnosti - nema primene sile.

8 P: Da li bi oficir bezbednosti prilikom nekog saslušanja morao da traži
9 odobrenje da koristi recimo tehniku kojom se svetlo ostavlja upaljeno 24 sata
10 dnevno?

11 O: On ne može dobiti takvo odobrenje ako nije propisano zakonom ili
12 nečim što se primenjuje kao što je Zakon o unutrašnjim poslovima; a nema takvog
13 odobrenja, ne može ni tražiti, ni dobiti takvo odobrenje.

14 P: Da se vratimo malo unazad, da li ste ikad upoznali generala Gvera u
15 Vašoj karijeri celoj?

16 O: Jesam, gospodine McCloskey. Ja sam vrlo kratak period radio u
17 organizacijskoj jedinici na čijem čelu je bio general Gvero.

18 P: To je?

19 O: To je organ za politički rad u kome sam ja bio vrlo kratko vreme, čak
20 možda manje od dva meseca.

21 P: Koje godine?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: 1991. godine. 1990., ili 1991. Ja sad, pošto je to kratko bilo, ja
2 zaista o tome nisam posebno... nemam neka posebna... ovako... sećanja na to.

3 P: Zašto ste bili tamo tako kratko?

4 O: Ja sam tamo bio tako kratko jer je to bio period kada sam ja iz jedne
5 druge strukture u kojoj sam također privremeno radio, vraćao se nazad u upravu
6 bezbednosti koja se tada usklađivala sa novonastalim potrebama.

7 P: Znači taj posao u političkoj sferi 1991. godine, da li je to nosilo
8 neke ostatke političkih poslova u smislu istočnog bloka, sovjetskih političkih
9 poslova... nešto kao komesar u jedinici?

10 O: Nije imalo takav karakter. To je bio period kada su se vršile dve
11 važne reorganizacije u Jugoslavenskoj narodnoj armiji. Prva je bila da se
12 Jugoslavenska narodna armija depolitizira, ili dep...dep... da se politika iz
13 JNA izvede. I da se JNA stvori nepolitičkom organizacijom. I da se JNA stvori
14 odnosno definiše u novim uslovima kao neideološka i vanstranačka organizacija za
15 odbranu zemlje. U tom sam periodu ja bio kratko vreme u ovome o čemu sam... tamo
16 gde sam Vam sad malopre rekao.

17 P: A da li ste ikad upoznali, on je sad general, generala Miletića? Da
18 li ste ikada radili s njim, ili ste ga znali?

19 O: Sa generalom Miletićem nikad nisam radio, nisam ga znao, osim
20 slučajnog susreta. Mislim da ne znam čak ni kad se odigrao, ali po izgledu sećam
21 se da sam se s njim susretao.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A Vujadina Popovića?

2 O: Ja se Vujadina Popovića ne sećam. Ali, ja sam bio predavač u školskom
3 centru bezbednosti i tamo je prošlo jako mnogo ljudi ispred mene - preko 2.000
4 na određeno vreme. Po onome što sam od Popovića čuo u razgovoru, on se mene iz
5 tog vremena seća kao predavača. Ništa drugo o tom periodu ne mogu da kažem,
6 nemam šta da kažem.

7 P: Znači, imali ste priliku da razgovarate sa potpukovnikom Popovićem
8 kad ste spremali svoj izveštaj?

9 O: Ja sam imao priliku da razgovaram sa potpukovnikom Popovićem pre nego
10 što sam spremao moj izveštaj jer sam trebao da utvrdim kakav je moj zadatak. Šta
11 bi ja tu trebao da radim sa stanovišta moje struke.

12 P: Da li Vam je onda potpukovnik Popović rekao kakav je Vaš zadatak?

13 O: Rekao sam ja njemu kakav može biti moj zadatak ako ga on prihvata.

14 P: I šta Vam je on rekao?

15 O: Rekao mi je da bi taj zadatak bio prihvatljiv po onome šta sam mu ja
16 saopštio i taj zadatak evo tako izgleda u struci kojom se ja bavim.

17 P: Da li ste s njim ikad razgovarali o detaljima Vašeg izveštaja, o tome
18 kako su se primenjivala pravila u Vojsci Republike Srpske? O tim ključnim
19 pitanjima koja su sadržana u izveštaju? O nekim ključnim danima, takođe?

20 O: Ne, gospodine McCloskey, ja sam analizirao dokumentaciju, propise i
21 vršio sam komparativnu analizu da u dokumentaciji i u propisima identifikujem
22 zajedničke tačke, zajednički smisao i rešenja i donesem ocenu potpuno samostalno

23

24

25

26

27

28

29

30

1 na osnovu činjenica koje sam prepoznao.

2 P: Zašto niste razgovarali sa pukovnikom Popovićem o tim stvarima?

3 O: Ja sam procenio da okolnosti u kojima se pukovnik Popović nalazi nisu
4 pogodne sa moje tačke gledišta za formiranje celovitije slike od ovog, kako sam
5 ja smatrao kao stručnjak da se to treba uraditi.

6 P: Na primer, Vi ste svedočili...

7 O: Pa na primer zato što je proteklo dosta vremena, izgubljene su iz
8 vida vrlo značajne okolnosti koje su se odigravale u momentu događanja, koje
9 više nije moguće realno posmatrati sa ove vremenske distance, pa bi moja slika u
10 tom slučaju o svemu što sam radio na neki način mogla biti nepotpuna ili u
11 izvesnom delu i netačna.

12 P: Jedna od stvari o kojima ste govorili u Vašem svedočenju je sledeće u
13 vezi izdvajanja vojno sposobnih muškaraca rekli ste da bi bio zadatak organa
14 bezbednosti da rade sa vojnom policijom, da obezbede da se taj posao odradi
15 korektno. Da li ste razgovarali sa pukovnikom Popovićem o tome? Da li je on
16 zaista tako i postupao? U skladu sa onim što je prema Vašem izveštaju bila
17 njegova dužnost? Da li ste ga pitali kako se to zaista odvijalo u praksi? To bi
18 bio savršen momenat, savršena prilika.

19 O: Ja pukovnika Popovića o ovim pitanjima nisam pitao, jer bi to bio
20 jedan manji deo. Ili gotovo da kažem, ne u...uslovno rečeno, jedan izuzetno mali
21 deo njegovih poslova i nisam im pridao takav značaj, ali sam ih nagovest...

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 napomenuo kao jedan od poslova koje bi on mogao obavljati u datim okolnostima,
2 razume se na način koji je propisan. Ostalo sam smatrao da će se utvrditi na
3 osnovu drugih izvora jer dokumentacija koju ja imam nije imala takve podatke, pa
4 su drugi izvori mogli da se koriste. Ali oni mojoj struci i oceni rada i obaveza
5 preko dokumentacije ne bi osobito doneli sa stanovišta utvrđivanja
6 pravilnosti rada. To je pitanje koje je prevashodno pitanje Suda, kako će on to
7 ocenjivati. To je bio razlog i suština ovakvog mog stava.

8 P: A Drago Nikolić? Da li ste imali priliku s njim da razgovarate?

9 O: Moj razgovor sa Dragom Nikolićem bio je potpuno sa stanovišta
10 opredeljenosti istovetan kao i sa potpukovnikom Popovićem. S tim što ja pre
11 susreta sa Dragom Nikolićem prilikom razgovora nisam imao o njemu, nisam imao sa
12 njim nikakav dodir niti sam o njemu imao neke bliže podatke sa stanovišta uvida
13 u njegov razvoj i delovanje kao organa bezbednosti.

14 P: To što Vi niste kontaktirali ni sa jednim od ove dvojice, ni sa
15 Dragom Nikolićem ni sa Vujadinom Popovićem da li tvrdite da je to bila Vaša
16 konkretna odluka koju ste sami, samostalno doneli i niko više?

17 O: Moja odluka je bila zasnovana na iskustvu iz prethodnog rada na
18 izradi ekspertskeg izveštaja i smatrao sam da je najpogodnije da iz ovakve
19 pozicije ponudim stručni pogled i ocenu, i zaključke, o propisima i obavezama
20 koje je trebalo u skladu sa tim propisima, sprovoditi. A našao sam ih

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 najpouzdanije u dokumentaciji koja nije podlegla promjenama. Ostala je onakva
2 kakva je bila u momentu kad je nju trebalo ostvarivati.

3 P: Da li ste razgovarali sa Momiom Nikolićem? Da li ste njemu pomagali
4 u pripremi njegove odbrane?

5 O: Razgovarao sam i sa Momiom Nikolićem o njego... o tome. I ja i njega
6 nisam poznavao, pa mi je bilo potrebno da mi kaže o sebi, samo kakva je to
7 dužnost jer je to bila prva dužnost u brigadi koju sam ja kao ekspert obrađivao
8 za potrebe kakve su i u ovom slučaju. Ista je situacija bila sa razgovorom i sa
9 Momiom Nikolićem ali taj rad iz poznatih razloga i moje svedočenje nisu bili
10 pred Pretresnim većem.

11 P: Znae da se on potvrdno izjasnio o krivici. To hoćete da kažete?

12 O: Da, znam.

13 P: Imali ste priliku da pregledate njegovu izjavu o činjenicama koje su
14 prethodile tom izjašnjanju o krivici?

15 O: Nisam imao priliku da to vidim prethođe... kad je prethodilo. Ja sam
16 to s... dobio u ruke kad je sve bilo završeno i kad je pr...presuda bila
17 pravosnažna. U drugom stepenu.

18 P: U redu, ali kada ste pripremali svoj izveštaj za ove ljude imali ste
19 taj činjenični sažetak od Momira Nikolića koji je on napravio radi potvrdnog
20 izjašnjanja o krivici?

21 O: Imao sam uvid u to. Ali Momir Nikolić je meni 3. aprila kad smo se
22 susreli rekao da radim ovako kako sam Vam objasnio da treba da radim da bi 27.
23 ili posle 27. aprila se izjasnio kako se izjasnio. Između Momira Nikolića i mene
24 postoji pogled na sve to koji mi ne daje dovoljno pouzdanu osnovu da iz toga

25

26

27

28

29

30

1 zaključujem u tolikoj meri pouzdano da bi mogao da ga koristim za jedan korektan
2 izveštaj. I to je bio razlog zašto nisam uzeo u obzir njegovu izjavu o
3 činjenicama.

4 P: Još jedno poslednje pitanje pre pauze. Vidim da je vreme. Također ste
5 radili i pripremali ste se za svedočenje u sudu Vaše države za Milorada Trbića,
6 je li tako?

7 O: Nisam, gospodine McCloskey radio. Postoji razgovor između mene i
8 njegovog branioca koji još nije završen i nisam hteo da uključujem taj razgovor
9 sve dok ne završim ovo svedočenje.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da je vreme za pauzu, pukovniče.
11 Hvala Vam.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Idemo na pauzu od 25 minuta, počev od
13 sada.

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

15 ... Početak pauze u 10.33h

16 ... Sjednica nastavljena u 11.01h

17 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sestti.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, nastavite.

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

20 P: Poslednje pitanje na ovu temu pre nego što pređemo na suštinskiye
21 stvari: da li ste ikad razgovarali sa generalom Tolimirom ili njegovim
22 zastupnicima o eventualnom učešću u pripremi njegove odbrane?

23 O: Ne, gospodine McCloskey, nikad o tome nije bilo reči niti je to bilo
24 u opticaju kao tema.

25 P: Da li ste razgovarali sa generalom Tolimirom otkako je uhapšen?

26 O: Ne, gospodine McCloskey. Ja sam samo obavestio da se genela....

27

28

29

30

1 generalu Tolimiru saopšti da sam ja ovde. I da tek posle završetka mog
2 svedočenja, ako ima interesa, može da me vidi i ja njega da vidim.

3 P: I da li ima interesa da se on sastane sa Vama?

4 O: Za sada nemam povratnu informaciju i to je stanje sadašnje.

5 P: I koja je poslednja informacija koju ste dobili na tu temu?

6 O: Ova koju sam sada izgovorio. Nemam informaciju, čekam. Ako pre
7 polaska budem znao, ako ne, otputovaću.

8 P: Preko koga ste preneli tu informaciju?

9 O: Ja sam preneo informaciju preko gospodina Erola koji je...
10 kom...kom...kome sam predat... koji me je preuzeo po dolasku ovde.

11 P: Tko je to?

12 O: On radi u Tribunalu u del... u odelu za svedoke... za žrtve i
13 svedoke. Mislim da se naziva. Nemam tačan naziv jer je u prevodu meni drugačije,
14 ali tu je, radi u Tribunalu.

15 P: U redu. Hoću da Vas pitam o jednom od pravila. Ne morate ulaziti u
16 velike detalje zbog toga što ste već dosta toga objasnili u prethodnom
17 svedočenju, ali govorili ste o pravilima u branši bezbednosti i mislim da ste
18 vrlo dobro objasnili profesionalni odnos između oficira bezbednosti i vojne
19 policije, jedinice vojne policije. I rekli ste da je jedno od zaduženja oficira
20 bezbednosti da predlaže komandantu, svom komandantu, na koji način najbolje da

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 upotrebi vojnu policiju. Hteo bih da Vam postavim pitanje o tome kada, u kojim
2 situacijama oficir bezbednosti daje predloge o mogućoj upotrebi vojne policije?
3 I komandant, recimo komandant brigade onda odlučuje da li će prihvatiti taj
4 predlog i to pretvoriti u naređenje i kakva su onda zaduženja oficira
5 bezbednosti u pogledu izvršenja tog naređenja? Na strani 23060 u transkriptu,
6 redovi 5 i 6 rekli ste da oficir bezbednosti može davati profesionalne smernice
7 ili savete vojnoj policiji kako da na najbolji način izvrše naređenje
8 komandanta.

9 Da li sam to tačno shvatio? Da li je to bio taj kontekst?

10 O: Dobro. Tačno je shvaćeno. Tačno je.

11 P: Nisam video u Vašem izveštaju nikakvo objašnjenje kako to
12 funkcioniše. Da li možete malo detaljnije da nam objasnite u okviru konkretne
13 situacije kako to oficir bezbednosti profesionalno upravlja vojnom policijom da
14 bi se taj zadatak izvršio korektno prema predlogu koji je sada pretvoren u
15 naređenje komandanta?

16 O: Ja sam dao odgovor ali je on verovatno ostao malo, malo manje zapažen
17 zbog moje opširnosti prilikom izlaganja. Jer u opširnom izlaganju se izgubi
18 neki, neka stvar koja je važna pa ću sada da...da ponovim koliko je to potrebno,
19 ne onoliko koliko sam rekao.

20 Prvo, oficir bezbednosti je najkvalifikovaniji kao stručnjak da proceni
21 ugrožavajuće delatnosti i da na osnovu svojih saznanja prepozna koji su zadaci
22 za vojnu policiju sa stanovišta njegove funkcije. I, kao zadužen za stručno
23 usmeravanje i rukovođenje vojne policije, zajedno sa komandirrom čete, poznaje

24

25

26

27

28

29

30

1 mogućnosti komandirati komandrom vojne policije ili komandantom vojne policije;
2 poznaje dobro mogućnosti šta vojna policija može da postigne u izvršenju
3 zadatka. Na osnovu utvrđenih potreba...

4 P: Izvinite pukovniče što Vas prekidam, ali mislim da ima jedna dosta
5 značajna greška u transkriptu i to sam hteo da razjasnim...

6 O: Moguće.

7 P: ... sa Vama. Kaže da oficir bezbednosti treba da komanduje, rukovodi
8 i usmerava vojnu policiju. Da li ste hteli da kažete da on zaista komanduje
9 vojnom policijom?

10 O: Ne, ne, ne. Ne, ne. Ne, to ne. Ta reč nije to. To je stručno
11 usmeravanje, dakle, stručno, stručno. Nije to komandovanje. Komanduje komandant,
12 a komandir jedinice vojne policije ili kažu kom... u tekstu se kod... na
13 engleskom koristi komandant jedinice vojne policije. To su različite stvari.
14 Organ bezbednosti i komandant jedinice vojne policije. To je zajedničko saznanje
15 o tome organa bezbednosti i komandanta jedinice.

16 P: To smo razumeli. Izraz "rukovođenje" se ponekad prevodi kao
17 komandovanje, ali sada bi trebalo da bude "rukovođenje", na engleskom "control".
18 Izvinite što sam Vas prekinuo. Nastavite.

19 O: U redu je, razumeo sam, ovaj, razumeo sam intervenciju. I suština je
20 u tome da ono što komandir, ili kom...što komandant jedinice vojne policije zna
21 kao stručnjak za vojnu policiju i ono što zna organ bezbednosti kao stručnjak za
22 bezbednost, formira se u jedinstven predlog komandantu. I sad komandant na
23 osnovu tog predloga će odlučiti šta on procenjuje da je u tom momentu važno i
24 dodeliće zadatak. I ja mogu da napravim primer, ako se želi taj primer. Na
25 primer...

26 P: To smo shvatili. Ja sam hteo primer nečeg drugog. Kakvu ulogu ima
27 oficir bezbednosti, ukoliko ima bilo kakvu ulogu, u obezbeđivanju da naređenje

28
29
30

1 komandanta zaista bude izvršeno? Kakva je tu uloga oficira bezbednosti, ukoliko
2 on ima bilo kakvu ulogu, pošto je to bio njegov predlog pre svega?

3 O: Razumeo sam i to. On ima sad drugi smer svoje uloge. Da ima stručni
4 nadzor nad tim kako se ostvaruje ono što je predloženo. I u okviru naređenja
5 komandanta, interveniše u stručnom pogledu da se poslovi dobro obave, da se bude
6 efikasan. I o tome izveštava komandanta, on u ulozi koju je imao i kao kad je
7 predlagao upotrebu. To je povezana relacija, povezani odnos. Predložiti -
8 kontrolisati stručno kako se obavlja - intervenisati da se poštuje komandantovo
9 naređenje, da se ono sprovodi i izvestiti o dostignutom, šta je ostvareno.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Živanović.

11 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Vidim da jedan deo odgovora svedoka
12 nije baš tačno preveden. To je na stranici 33, red 1, 2 i 12. Ne, redovi od 1 do
13 12. On je rekao da organ bezbednosti treba samo da interveniše u profesionalnom
14 aspektu, u stručnom aspektu izvršenja komandantovog naređenja, a ne kao
15 profesionalac, pošto je prevedeno kao "profesionalac".

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znači, on nije rekao "kao
17 profesionalac"?

18 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] On je rekao: "U stručnom pogledu." Tako
19 je na srpskom.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li možete to da potvrdite,
21 pukovniče? Da Vam pročitam šta kod nas piše u transkriptu?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Da.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hoću da vidim kako se to uklapa. Tu
3 piše: "On treba da kontroliše način na koji se izvršava ono što je on predložio,
4 s obzirom na komandantova naređenja i treba da interveniše profesionalno ili kao
5 profesionalac i da obezbedi da se zadaci izvršavaju efikasno."

6 Šta tu ne valja?

7 SVJEDOK: Ovo "profesionalac" je dosta neodređeno. A radi se o stručnom,
8 o struci, o delu gde je on stručno nadležan. "Profesionalac" je malo širi pojam
9 od pojma stručne nadležnosti koja je definisana bliže.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hteo sam samo da to razjasnimo
11 da bismo se uverili da ono što je pokrenuo gospodin Živanović...

12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ponovno imamo problem sa prevodom. Zato
13 što je srpska reč "nadležan" prevedena rečju "responsibility". A
14 "responsibility" odgovara srpskoj reči "odgovornost".

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A kako treba da se prevede
16 "nadležan"?

17 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Treba na engleskom reći reč
18 "competence".

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

20 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da se nije bog zna šta promenilo
21 ovim, ali, pukovniče, želim da Vas sad pitam: da kažemo da organ bezbednosti

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vidi vojnu policiju kako čini nešto što nije u skladu sa predviđenim načinom i
2 treba da interveniše. Kada interveniše, da li on može da da instrukcije vojnoj
3 policiji koje su u skladu sa naređenjima komandanta i njegovim prethodnim
4 predlogom?

5 O: Može. U tome se i sastoji važan deo njegove uloge kao organa koji
6 stručno usm...usmerava i stručno vrši nadzor nad tim i može da daje... postavlja
7 zahteve u tom pogledu da se postupa u okviru naređenja komandanta i na načine
8 kako to propisi nalažu. Znači, može da zahteva to - da postavi takav zahtev. Ne
9 može promeniti naređenje komandanta ali u okviru toga, vrši uticaj da se to
10 stručno sprovede.

11 P: Možda je stvar prevoda, međutim, ne znam koja je bolja reč za to šta
12 on može da učini, da li je to zahtev ili da da instrukcije. Da zahteva ili da
13 daje instrukcije?

14 O: Pa zahtev ima karakter instrukcije jer on ne može da ide izvan
15 instrukcije. Ali je zahtev u smislu da se poštuje naređenje komandanta kao
16 stručni deo posla.

17 P: Dakle, ako organ bezbednosti dođe kod komandanta vojne policije i
18 interveniše i daje instrukcije tom komandantu vojne policije, da li taj
19 komandant vojne policije, da li mu je naloženo, da li se od njega očekuje da
20 sledi ta uputstva?

21 O: Instrukcije koje su date u okviru odluke komandanta i imaju karakter
22 sprovođenja te odluke, stručno i kvalifikovano, obavezuju komandanta jedinice
23 vojne policije da po njima postupi.

24 P: U redu. Dakle, bez obzira na to koju ćemo reč upotrebiti, komandant
25 vojne policije će to učiniti?

26

27

28

29

30

1 O: Da. Dužan je da to učini.

2 P: U redu. Dobro. Idemo sad na drugo pitanje, nakratko. U Vašem
3 izveštaju, poprilično ste govorili o 28. diviziji, nekim lošim stvarima koje su
4 oni počinili između 1992. i 1995. godine, a nekad ste koristili reč "diverzija"
5 i "terorizam" zajedno. Hteo bih da Vam postavim jedno pitanje o jednom Vašem
6 komentaru na strani 3, paragraf 1.17, a to je ponovo 3D396, na engleskom je
7 stranica 5, a na B/H/S-u je to na 4. stranici. Međutim, s obzirom da niste našli
8 Vaš izveštaj, možda lakše ako Vam ja jednostavno dam svoju stranicu?

9 Pogledajte paragraf 1, tačka 17. Tu ste napisali sledeće: "Iskustvo je
10 potvrdilo da organizatori i izvršiocima destruktivnog delovanja (ugrožavanja)
11 nemaju nikakvih moralnih, pravnih, metodoloških ograničenja i da svoje
12 destruktivno delovanje svestrano usavršavaju."

13 Znamo da ste posle toga dosta govorili o načinu na koji je Armija Bosne
14 i Hercegovine, odnosno govorili ste dosta o Armiji Bosne i Hercegovine i o 28.
15 diviziji konkretno. Na koga mislite kada govorite o organizatorima i o
16 izvršiocima destruktivnih aktivnosti koji imaju više moralnih, pravnih i
17 metodoloških restrikcija?

18 O: Gospodine McCloskey, ovaj deo izveštaja je opšti deo izveštaja u kome
19 je okrenut pogled ka problemima koji su konstatovani u veoma dugom periodu moga
20 rada u oblasti u kojoj sam ja bio i u kojoj sam evo sticajem okolnosti još uvek
21 aktivan. Dakle, ovo je stav koji je zasnovan na sveukupnom istraživanju i
22 praćenju događaja, od globalnih, do lokalnih. Svaki pojedinačni slučaj nema sve

23

24

25

26

27

28

29

30

1 osobine ovog opšteg iskustva. On je individualan i nosi vlastita obeležja i
2 karakteristike. Ali, gledano u kontekstu sveukupnog iskustva, on čini deo ovakve
3 konstatacije. I zato se našlo ovde da bi se celokupan pogled na problematiku
4 mogao bliže odrediti sa stanovišta rizika i opasnosti. Izvinjavam se. Znači,
5 rizici i opasnosti koji su nagovešteni ovde kasnije se raz...razrađuju i
6 individual...individualno postaju prepoznatljivi. U tome je smisao ovoga što je
7 napisano.

8 P: Većina nas bi se složila sa Vama da - ako opisujete teroriste - to
9 kažete. Međutim, da li hoćete da kažete da sve aktivnosti 28. divizije u tom
10 periodu su bili teroristički činovi ili činovi koje su počinili teroristi?

11 O: Ne, gospodine. Ovde se ide kasnije na dokumentaciju koj... čija je
12 analiza vršena neposredno vezano za 28. diviziju. Ovde nije imenovana 28.
13 divizija, nego terorizam. I problemi u vezi sa terorizmom. Gde se on
14 pojavljivao. A 28. divizija je posebno razrađena po dokumentaciji koju sam ja
15 analizirao. Ja nemam ništa u stavu što nije na dokumentima pronađeno i što ja
16 nisam prepoznao kao deo ocene o tome šta je bilo u skladu sa ratnim
17 prav...pravilima, propisima o primeni pravila ratnog prava, a šta je
18 predstavljalo njegovo kršenje. U tom smislu se može ići pa razmatrati ono što je
19 28. divizija. Ali, u ovom opštem stavu, samo onaj deo koji ima zajedničkog sa
20 tim stavom.

21 P: U redu. Nisam video u Vašem izveštaju bilo kakve probleme vezane za
22 loše ponašanje od strane pripadnika VRS-a u tom periodu. Da li mislite da ste

23
24
25
26
27
28
29
30

1 objektivni u tom prikazu? I molim da odgovorite kratko.

2 O: Pravila i propisi su me ograničili da se bavim pitanjima ugrožavanja
3 VRS-a. I moja uloga je bila da ta pitanja razmatram. Ukoliko dobijem zadatak da
4 i ona druga razmatram, onda ću uzeti druga pravila i druge propise koji to
5 regulišu i razmatrat ću. Sada nisam imao za to, ovaj, zadatak takav, niti ja
6 ocenjujem kakvo je ugrožavanje bilo muslimanske strane. To bi trebalo preći
7 dokumenta muslimanske strane.

8 P: Da pregledamo nekoliko dokumenata i da vidimo da li možemo da to
9 sagledamo. Nekoliko dokumenata VRS-a. Prvi je dokument 29 po listi 65ter. To je
10 stranica 5 na engleskom jeziku i stranica 11 na B/H/S-u. Uskoro će se pojaviti
11 na ekranu. To je dokument generala Mladića od 19.novembra 1992. godine, koji se
12 naziva "direktivni operativni broj 4"... "direktiva, operativni broj 4" i tu
13 piše koji su zadaci. Navedeno je nekoliko zadataka, nekoliko različitih korpusa
14 u to vreme. I nadam se da će Vam ovo biti od koristi. Žao mi je što je ova
15 kopija toliko loša. Međutim, pročitacu Vam glavni deo koji se odnosi na Drinski
16 korpus: "Drinski korpus, sa sadašnjih položaja će uglavnom glavnim snagama
17 uporno braniti Višegrad, Zvornik i koridor. A ostalim snagama iznurivati
18 neprijatelja nanoseći mu gubitke i primoravajući ga da napusti područje Bihaća,
19 Žepe i Goražda zajedno sa muslimanskim stanovništvom." Da li ste videli ovaj
20 dokument dok ste se pripremali svedočenje danas ili za Vaš izveštaj?

21 O: Video sam ovaj dokument, gospodine McCloskey.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Hvala. Hteo sam da Vas pitam sledeće. Mi ovde vidimo da
2 Mladić hoće da primora neprijatelja da ode, što shvatam. Ali onda kaže "zajedno
3 sa muslimanskim stanovništvom". Na osnovu Vaših saznanja, da li je muslimansko
4 civilno stanovništvo predstavljalo nekakvu bezbednosnu pretnju što bi
5 opravdavalo ovakvo naređenje?

6 O: Ovo je prošireni pogled na moj ekspertski rad i on bi otvorio jednu
7 novu dimenziju bezbednosti, a to je da je pojava muslimanskih civila koji su
8 pratili oružane formacije u napadu na naseljena mesta u vidu... sa ciljem i sa
9 namerom pljačke i uništavanja imovine civilnog stanovništva na prostorima gde su
10 se dejstva odvijala, stvaralo i proširilo bezbednosni problem, ne samo na vojne
11 snage...

12 P: U redu, pukovniče. Zaustaviti ću Vas ovde zato što ne govorim o
13 pljačkašima i razbojnicima unutar vojske u njenim redovima, već govorim o
14 ljudima koji su živeli u selima istočne Bosne - u Kamenici, Cerskoj, u
15 područjima oko Birača i Žepe. Govorim o seljacima, o deci, o staricama,
16 starcima... O ljudima koji su jednostavno živeli svoje svakodnevne živote, ja
17 Vas to pitam. Da li ti ljudi koji su tamo živeli tokom vojnih operacija čiji je
18 cilj bio da se porazi muslimanska vojska, da li je postojao neki bezbednosni
19 razlog koji bi opravdao njihovo uklanjanje sa tog područja? Govorim o civilima.

20 O: Gospodine McCloskey, ja sam Vam o bezbednosnim razli... razlozima
21 upravo i govorio, a ne o vojnoj da kažem pljački i nepotrebnom uništavanju
22 ciljeva bez vojne potrebe, nego o pratećim, negde čak masovnim prisustvom ne-
23 vojnih snaga iz redova civila koji su činili ono što sam ja rekao. I tome

24
25
26
27
28
29
30

1 sam isključivo dao bezbednosnu dimenziju, u granicama koliko ona to zaslužuje. A
2 o ovom delu stanovništva o kojima Vi govorite, ja nisam tom prilikom govorio kao
3 o bezbednosnom problemu.

4 P: Shvatam, ali to je problem sa unakrsnim ispitivanjem. Ponekad
5 pravници postavljaju nova pitanja. Kad razmislite o tome, da li postoji nekakvo
6 pitanje bezbednosti vezano za te starice, za tu decu, za te seljake?

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo Fauveau.

8 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Svedok je upravo dva put odgovorio na to
9 pitanje. On je govorio o muslimanskim civilima na strani 39, red 2 i takođe o
10 civilima...

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je opstrukcija, imam prigovor.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, tačno, gospođo Fauveau, ovo je
13 čista opstrukcija. Dozvolite svedoku da odgovori.

14 Pukovniče, da li možete da odgovorite na pitanje? I molim odgovorite na
15 pitanje, a nemojte da okolišate.

16 SVJEDOK: Časni Sude, nisam razumeo moje okolišanje. Zaista bi voleo da
17 vidim u čemu sam promašio jer bi... jer sam spreman da dam odgovor koliko ja
18 mogu da dam, naravno.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Konkretno ste upitani u vezi sa
20 određenim delom stanovništva, o ženama, staricama i tako dalje. Da li one
21 predstavljaju neki bezbednosni problem? I molim da odgovorite na to pitanje. To
22 je deo pitanja, onda će se gospodin McCloskey pozabaviti ostalim.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Na taj deo pitanja dat je odgovor da oni nisu bili predmet
2 bezbednosnog razmatranja i nisu bezbednosni problem. Delom gore je sadržan
3 odgovor i upravo me to malo zbunilo da nisam, ovaj, odgovorio. Nisu oni bili
4 bezbednosni aspekt ni problema niti mog razmatranja. Znači, niti može sad biti
5 uzeto kao bezbednosni problem u odgovoru.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ponovo imate reč, gospodine McCloskey.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

8 P: Hvala. Pukovniče, šta mislite, koje je vojno opravdanje ukoliko oni
9 nisu predstavljali bezbednosni problem za odluku da se oni uklone iz područja
10 Birače, Žepe i Goražda?

11 O: Ja nemam uvid u vojno stanje u Republici Srpskoj da bi Vam dao
12 argumente i zaista nemam vojnog opravdanja za to.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo malo. Da, gospođo Nikolić.

14 G. NIKOLIĆ: Časni Sude, ekspert, gospodin Vuga se nije bavio problemom
15 Birača, Goražda i Žepe. Radi se o ekspertu bezbednosti koji se bavi vojnim
16 pitanjima iz oblasti bezbednosti.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine McCloskey, želite li da
18 odgovorite na to?

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Apsolutno se ne slažem sa tim. Njegov
20 izveštaj vrvi od pitanja u vezi sa tim šta se desilo u istočnoj Bosni i u vezi
21 sa aktivnostima Nasera Orića širom područja Birača. Dakle, to je šire područje
22 istočne Bosne, upravo područje o kojem govorimo. Međutim, on je odgovorio na
23 pitanja.

24

25

26

27

28

29

30

1 [Sudije vijećaju]

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodo Fauveau.

3 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, verujem da je
4 pitanje malo nekorektno prema svedoku zato što tekst o kojem govori tužilac -

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Molim Vas, ponovo su to isti komentari.
6 Ako ćemo ući u takav dijalog, treba da izađe svedok.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da to nije neophodno, ali ako
8 insistirate.

9 Pukovniče, da li možete da skinete slušalice nakratko, molim Vas.
10 Izvinjavam se, vratite ih. Moramo prvo da ga pitamo da li razume. Da li razumete
11 engleski?

12 SVJEDOK: Ne, gospodine.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Molim Vas sad da skinete
14 slušalice.

15 Pitao sam zato što sam mislio da sam ranije čuo da govori engleski sa
16 poslužiteljem. Samo to kažem. Ne znam da li razume ili ne, ali u svakom slučaju
17 čuo sam ga da sa poslužiteljem govori engleski.

18 [Pretnosno vijeće i sekretar se savjetuju]

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja sam hteo da kažem da su to takvi
20 zaključci da je ovo nekorektno prema svedoku. Ne želimo sada da iznerviramo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 svedoka takvim komentarima.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da čujemo šta hoće da kaže. Za sada
3 gospođu Fauveau nije rekla ništa što je neregularno ili strašno neregularno. Da
4 čujemo šta hoće da kaže. Ako prekorači ovlašćenja, mi ćemo je zaustaviti.

5 Izvolite, gospođu Fauveau.

6 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući. Tužilac
7 govori o jednom konkretnom tekstu koji se tiče civilnog stanovništva. U tom
8 tekstu ne govori se o seljacima ili o staricama ili o deci već uopšteno o
9 stanovništvu. I svedok je malopre rekao zašto je civilno stanovništvo moglo da
10 predstavlja bezbednosni problem. A sada ako se govori samo o jednom segmentu tog
11 stanovništva - o deci, ženama, staricama, svedok je rekao da taj segment ne
12 predstavlja problem, međutim, on je rekao da civilno stanovništvo u celini jeste
13 predstavljalo bezbednosni problem.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja mislim da neću da prokomentarišem
15 ovo i mislim da mi nije potrebno da čujem Vaš komentar o tome. Ne znam, sudija
16 Kwon?

17 [Sudije vijećaju]

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Nastaviti ćemo, pukovniče.

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] On je odgovorio na pitanje, prema
20 tome...

21 [Sudije vijećaju]

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, pukovniče, u redu. Idemo dalje,
23 da se vratimo na pitanje. Pitanje - gospođa Nikolić je imala prigovor na koji je

24

25

26

27

28

29

30

1 gospodin McCloskey odgovorio a onda je intervenisala gospođa Fauveau.

2 Da, postavili ste pitanje na koje je dat odgovor. Dakle, možete da
3 postavite sledeće pitanje, gospodine McCloskey. Vaše poslednje pitanje bilo je:
4 "Hvala, pukovniče. O kakvom vojnom obrazloženju, opravdanju možete da govorite
5 ukoliko oni nisu bezbednosni problem? Zašto onda da se ukloni to stanovništvo sa
6 područja Birača, Žepe i Goražda?" On je odgovorio: "Ne znam kakva je bila vojna
7 situacija u Republici Srpskoj da bi mogao da Vam dam argumente i zaista ne vidim
8 vojno opravdanje za to."

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da je to bio odgovor.

10 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "U redu."/

11 P: Još jedno poslednje pitanje u vezi sa tim, pukovniče.

12 Pored ovog stanovništva koje sam opisao, dakle, žene, deca i neborci
13 koji su živeli u tim selima - bilo je puno džamija - da li su džamije u tim
14 selima u kojima su živeli pripadnici vojske i civili, nakon što su okončane
15 borbe, džamije koje su ostale čitave posle kraja borbi i nakon što su otišli
16 vojnici, muslimanski vojnici i civili, da li su te džamije predstavljale bilo
17 kakvu bezbednosnu pretnju za RS ili VRS?

18 G. NIKOLIĆ: Časni Sude, mislim da je u ovom pitanju moj kolega dao i
19 pitanje i odgovor.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nastavimo. Pukovniče, da li možete da
2 odgovorite na pitanje?

3 SVJEDOK: Ni džamije, ni crkve, ni verski objekti uopšte nisu vojni
4 ciljevi ni bezbednosna pretnja ni na jednoj strani.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

7 P: Hvala, pukovniče. Pukovniče, da pređemo sada na jedan drugi dokument.

8 I sada ćemo se pozabaviti periodom od maja 1993. godine. Vi ste o tome govorili

9 u izveštaju i prilikom svedočenja o nekim stvarima koje je činila 28. divizija

10 van enklave i hoću da Vam pokažem sada dokazni predmet broj 3499 po spisku

11 65ter. I trebalo bi da se dokument pojavi. Ako ne možete da ga pročitate, ja ću

12 Vam pomoći time što ću Vam dati jednu jasnu kopiju dokumenta. Kao što sam rekao

13 ovaj je dokument od 31. maja 1993. godine, komandi TG 1 /u engleskom

14 transkriptu: "TG Jazz 1"/, na ruke pukovniku Vukoti Vukoviću ili potpukovniku

15 Milanu Uroševiću. On je tada bio zamenik komandanta Drinskog korpusa i kaže se:

16 "Potpukovnik Urošević primio je usmeno naređenje od komandanta, pukovnika

17 Živanović Milenka da sruši vodotoranj i rezervoar u rejonu Zeleni Jadar, vodovod

18 za Srebrenicu. Pošto to nije do sada urađeno, odmah, a najkasnije u toku 01.06.

19 1993., godine, izvršiti taj zadatak, a javnosti to prezentovati da su to uradile

20 muslimanske snage. U toku izvršavanja zadatka, strogo voditi računa o

21 bezbednosnoj sigurnosti ljudstva i naših snaga kako ne bi došlo do bilo kakvih

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 posledica. Po izvršenju zadatka pismeno izvestiti ovu komandu."

2 Da li je ovo jedan od dokumenata koje ste imali priliku da proučite kada
3 ste ispitivali ovaj period?

4 O: Ne, gospodine. Ovaj dokumenat ja nisam imao u rukama niti sam ga
5 analizirao.

6 P: Da li je ovaj vodotoranj po Vašem mišljenju predstavljao neku
7 bezbednosnu pretnju Vojsci Republike Srpske i njenim pripadnicima? Siguran sam
8 da znate da je u to vreme Zeleni Jadar bio unutar enklave koju su držali
9 Muslimani.

10 O: Po onome što sam ja analizirao, to nije dokumenat koji je ušao, nisam
11 ga imao. Prema tome, sam kao takav, nije ni mogao biti predmet moje analize. Ne
12 spada u taj deo.

13 P: Imati ćemo dosta toga. Pa možda ne dosta toga ali bit će nekih stvari
14 o kojima niste govorili, a govorili ste dosta o aktivnostima muslimanskih
15 jedinica. Sad bi hteo da Vas zamolim da govorimo o nekim aktivnostima Vojske
16 Republike Srpske. To bi bilo fer, da li se slažete?

17 O: Izgleda da je moj zadatak koji sam ja imao, izveden iz svog konteksta
18 i doveden na sasvim jedan drugi deo zadataka koje ja nisam imao u svom zadatku.
19 Ja sam imao zadatak da analiziram funkciju organa bezbednosti u Vojsci Republike
20 Srpske, u Drinskom korpusu i Zvorničkoj brigadi. I moj zadatak je unapred ciljno
21 određen i imao sam zadatak da to objektivno prikažem kako je to funkcionisalo.
22 Dokumenta, kada sam selektirao, koja nisu razjašnjavala to pitanje, nisu

23

24

25

26

27

28

29

30

1 korišćena za zaključivanje i analizu. U njima se ne negira rat u Bosni i
2 Hercegovini i šta se u njemu dešavalo, nego se iz njega izdvaja ovo, i time sam
3 se bavio. Zato je on u tom delu objektivn, a što nije razmatrano, ne može biti
4 sastavni deo izveštaja. To je moja pozicija. Ona se sad menja.

5 P: Ne treba da Vas brine to što niste videli ovaj dokument ranije. Ni ja
6 ga nisam video do nedavno. Ali možete li mi pomoći da pregledamo zajedno neke od
7 ovih dokumenata Vojske Republike Srpske?

8 O: Gospodine McCloskey, meni je onda kao ekspertu za bezbednost,
9 potrebna celovita analiza. Ja ne mogu zaključivati na parcijalnim delovima o
10 funkciji ili o ugrožavanju. Ono je samo po sebi u dokumentima sa vojne tačke
11 gledišta dovoljno prepoznatljivo. I bezbednost nema bolji uvid i bolje
12 objašnjenje od onoga koje ima komandovanje. Ništa specifično u bezbednosti se ne
13 može više videti od onoga što će se komandovanjem utvrditi i proveriti. Dakle,
14 uloga mi je izvedena iz konteksta kojim sam se bavio. Nisam zabrinut, nego nemam
15 kvalifikovane odgovore na to.

16 P: Ne možete mi reći zbog čega su srušili vodotoranj? Zbog čega bi
17 minirali vodotoranj i onda krivicu svalili na Muslimane? Koji bi mogli biti
18 razlozi?

19 O: Naročito to ne mogu reći. To je osobito izvan mog saznanja i
20 mogućnosti da razjasnim.

21 P: U redu. Ovaj sledeći dokument može Vam pomoći da bolje shvatite
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 o kojim se pitanjima ovde radi. To će biti dokument 3500 po spisku 65ter. Daću
2 Vam jednu čitljivu kopiju. To je još jedan dokument iz komande Drinskog korpusa.
3 Tri nedelje posle ovog prvog, to je 21. jun 1993. Potpisao ga je pukovnik
4 Milenko Živanović. To je taj komandant koji je dao naređenje da se minira
5 vodotoranj i da se to prebaci na Muslimane.

6 Imajući u vidu to konkretno naređenje koje je dao pukovnik... general
7 Živanović, i da se krivica svali na Muslimane, da pogledamo šta on kaže:
8 "Komandi TG Pribićevac, na ličnost pukovnika Vukote Vukovića. Dostavite podatke
9 o muslimanskoj diverzantskoj terorističkoj grupi koja je srušila vodovod u
10 Zelenom Jadru." DTG, šta je to DTG ovde?

11 O: Da li je meni pitanje upućeno, gospodine?

12 P: Da.

13 O: Ni...ni...nisam... nisam tako shvatio pa sam zato zastao.
14 Diverzantsko-teroristička glup... grupa, tačno ste je naveli. Diverzantsko-
15 teroristička grupa - to je to. DTG.

16 P: U redu. Znači, vidimo ovaj izveštaj. On počinje ovako: "Pošto trebamo
17 da izvestimo organe najviše UNPROFOR-a o vandalskom činu muslimanske DTG kojom
18 su srušili postrojenje vodovoda u Zelenom Jadru, a koje su tom prilikom došlo do
19 direktnog sukoba sa našim snagama, izvesti me o sledećem: po vašoj procjeni,
20 koliko je prisustvovalo terorista u toj rušilačkoj akciji? Kratko opišite sam
21 tok događaja u direktnom sudaru sa našim snagama. Da li ste kog teroristu ubili,
22 teže ili lakše ranili ili zarobili? Dostavite identifikacione podatke o dotičnim
23 licima ukoliko sa istima raspolazete. Podatke dostaviti najkasnije do 21. juna

24

25

26

27

28

29

30

1 1993. godine do 14.00h.

2 Tri nedelje pre ovoga, Živanović kaže Uroševiću da sruši vodotoranj i da
3 se javnosti to prezentira kao da su to učinile muslimanske snage. A sada traži
4 dokumente ili pita zapravo kako su to muslimanske snage učinile. Šta Vi mislite
5 o svemu ovome? Da li su se Muslimani prikupili i srušili vodotoranj pre nego što
6 su Srbi stigli to da urade?

7 GĐA NIKOLIĆ: Časni Sude, svedok je već odgovorio na prvo pitanj...
8 prilikom prvog dokumenta. Sada nakon svega moj kolega nastavlja sa hipotetičkim
9 pitanjima i podacima i dokumentima sa kojima se gospodin Vuga uopšte nije bavio.
10 Dolazimo u situaciju da se bavimo hipotetičkim pitanjima i nagađanjima.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pod pretpostavkom da su ova oba
12 dokumenta autentična, a ja mislim da za sad niko ne osporava autentičnost, u tom
13 slučaju, gospodin McCloskey predočava dva naizgled kontradiktorna dokumenta i
14 pokušava od veštaka da dobije mišljenje - objašnjenje. Pukovniče, da li ste
15 razumeli pitanje gospodina McCloskeyog?

16 SVJEDOK: Razumeo sam pitanje. Ali u celoj ideji pukovnika Milenka
17 Živanovića ja ne mogu da nađem nešto što bi dalo odgovor na pitanje što me se
18 pita. Šta ja o tome? To zna pukovnik Živanović, i to je to.

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

20 P: Pukovniče, ja Vam mogu reći da je utvrđeno da je vodotoranj miniran,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 eksplodirao je. Znači, o tome zna puno više ljudi nego samo Živanović. Da Vam
2 postavim pitanje: Vi ste se oslanjali na...

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nastavite, nastavite. Izvinite. Samo
4 trenutak pošto izgleda gospođa -

5 GĐA NIKOLIĆ: Saslušati ću pitanje, časni Sude, pa ću nakon toga.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Vi ste se u svom izveštaju i u
8 svedočenju oslanjali i bazirali na puno izveštaja Vojske Republike Srpske o
9 muslimanskim terorističkim akcijama. Zar to nije tačno?

10 SVJEDOK: Tačno je.

11 P: Sada, da ste videli ovaj konkretni izveštaj 3500 po broju 65ter, sam
12 po sebi, pretpostavili bi ste, kao što bismo mi svi pretpostavili čitajući ovo,
13 da su ovaj vodotoranj minirali Muslimani i da je ovaj dokument tačan i iskren,
14 je li tako?

15 O: Da je dokument tačan i iskren, to ja ne mogu da proverim. Ali se
16 oslanjam na ono što je napisano.

17 P: Moja poenta je sledeća. Ako je ovo kompletno fabrikovan dokument na
18 osnovu naređenja generala Živanovića da se fabrikuje i iskrivi ko je stvarno
19 minirao vodotoranj, zar Vas to ne zabrinjava malo o ostalim dokumentima koje ste
20 videli kojima se krivica svaljuje na Muslimane?

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospođu Nikolić. Pretpostavljam da
22 će gospođa Nikolić verovatno reći nešto što bi trebalo da skinete slušalice, da
23 ne čujete. /prevod engleskog transkripta: "Hvala. Da, gospođu Nikolić."/

24

25

26

27

28

29

30

1 da se moje... moj zadatak, kakav sam ga imao, tako i ceni. Ovo bi za mene bio
2 potpuno novi zadatak kao eksperta.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine McCloskey.

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja nemam ovlašćenja da mu dam novi
5 zadatak ali nastaviću da postavljam pitanja.

6 P: Pukovniče, jedan deo posla svedoka ovde je da odgovara na pitanje.
7 Ukoliko komanda u ovoj sudnici dozvoljava da se pitanje postavi, imperativno je
8 da Vi odgovorite na to pitanje, bez obzira da li je to u Vašem izveštaju ili ne.
9 Da li razumete to?

10 O: Razumeo sam. Izvolite.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako preformulišete pitanje, onako kako
12 ste ga objasnili kada je on skinuo slušalice, mislim da će bolje odgovoriti.
13 Biće mu lakše da odgovori ili će spremnije na njega odgovoriti.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

15 P: Pukovniče, pitam Vas ovo zbog toga što ste se Vi pozivali na mnogo
16 dokumenata Vojske Republike Srpske u ovom periodu u kojima se govorilo o tome
17 šta se događalo u šumama oko Srebrenice i u samoj Srebrenici. Kad pogledamo ovaj
18 dokument, vidimo da je ovo jedna fabrikacija čiji je cilj bio da se javnosti
19 prikaže kako su Muslimani minirali svoj sopstveni vodotoranj. Zato mene zanima,
20 kad ste Vi pregledali druge dokumente, kako znate razliku između fabrikacije,
21 kao što je ovo, gde se izmišljaju teroristi koji ne postoje? Kako znate da
22 dokumenti koje ste Vi pregledali i na koje ste se pozivali nisu bili iste takve

23

24

25

26

27

28

29

30

1 fabrikacije čiji je cilj bio da se zavede javnost?

2 O: Gospodine McCloskey, reč "fabrikacija" ja nisam izgovorio. Ja nisam
3 rekao da taj dokument nije valjan. Ja sam samo rekao da sa stanovišta njegove
4 iskrenosti ne mogu da proverim, ali se držim dokumenta. Dakle, to je pital...
5 bilo pitanje o njegovoj iskrenosti. Ja sam rekô da ne mogu to, to zna general
6 Živanović, a ja mogu da se držim dokumenta. I to činim.

7 P: Pokušat ću još jednom. Ono što mene fascinira u ovom dokumentu je da
8 je on poslat komandi Vukote Vukovića. I tu se govori o tome da se pruže
9 dokumenti sopstvenoj vojsci koji bi potkrepili nešto za šta autor dokumenta sam
10 zna da je izmišljotina. Zašto bi se ta izmišljotina širila, perpetuirala u
11 sopstvenoj vojsci?

12 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da, gospođu Nikolić"/

13 GĐA NIKOLIĆ: Časni Sude, ovo pitanje potpuno izlazi iz okvira direktnog
14 ispitivanja ovog svedoka i potpuno zadire u jednu drugu sferu koja apsolutno
15 nije.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nije tačno, gospođu Nikolić. To ne
17 izlazi iz okvira unakrsnog ispitivanja niti znanja ovog svedoka kao vojnog
18 eksperta. Pitaju ga da li postoji ili je mogao postojati neki razlog zbog čega
19 bi osoba kao što je pukovnik Živanović napisao ovakav dokument i onda ga uputio
20 kolegi - sad sam zaboravio ime čoveka - Vukoviću, Vukoti Vukoviću. I on može na
21 to da odgovori.

22 Da, pukovniče, molim Vas odgovorite na pitanje zašto bi pukovnik Milenko
23 Živanović napisao i poslao takvo pismo Vukoti Vukoviću?

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Ekspert za bezbednost kao ja koji se bavio ovim pitanjima iz
2 ovog dokumenta ne može da otkrije motive i razlog zašto je ovo baš tada i ovako
3 naredio Živanović. Očito je on nešto hteo da postigne dokumentacijom koja mu je
4 trebala biti data na ruke. Ja njegov cilj i namere koje stoje iza toga ne mogu
5 iz ovih dokumenata da otkrijem. Ali ceo postupak, kakav je, sam po sebi govori
6 da se radi o povezanosti između onoga što je dokument i, prvi dio, i ovoga
7 drugog. Prave razloge organ bezbednosti u ovome sada ne može da... da otkrije sa
8 stanovišta mišljenja Milenka Živanovića. I za mene je ovaj postupak neuobičajen
9 u pogledu načina kako je izveden. Ja to zaista govorim zato što odgovor na prave
10 motive i načine koje je imao Milenko Živanović da ovako radi treba da mnogo
11 dublje zaviri u sve ostalo oko ovog postupka. Ovo je nedovoljno za takav
12 zaključak, ali sam postupak je neuobičajen. Nisam se susretao baš sa ovakvim
13 postupcima.

14 P: Hvala pukovniče, sad ćemo preći na jedan drugi dokument, dokument
15 koji ste na kratko videli. Pokazao Vam je jedan od zastupnika Odbrane. To je
16 broj 1D1076. Žao mi je, slova su vrlo mala na mom primerku. Možda ćemo moći da
17 uveličamo na ekranu da se bolje vidi. Ovo je dokument iz 11. februara 1995.
18 godine iz komande Drinskog korpusa iz odeljenja za bezbednosne i obaveštajne
19 poslove. Potpisnik je Vujadin Popović. Ne zanima me toliko sama informacija o

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sadržaju. O tome ste nešto već rekli. Ali vidim na dva mesta da Vujadin Popović
2 pominje reč "Baliija" ili "Baliije". Kaže: "Imamo informaciju da čovek po imenu
3 Milorad Radojčić /u engleskom transkriptu: "Radocic iz Beograda"/ da je on u
4 kontaktu sa balijskom vojskom."

5 I kaže: "Baliije pokušavaju da utvrde gde se nalaze zarobljenici."

6 Ovo nije kafana, nisu ni rovovi, niti je to razgovor u nekom džipu, to
7 je dokument koji je upućen svim bezbednosnim jedinicama, a čini se da su
8 primaoci sve brigade Drinskog korpusa.

9 Pre svega, šta znači taj termin "Baliije", po Vašem mišljenju?

10 O: Po onome što je meni poznato, termin "Baliija" predstavlja jedan način
11 žargonski koji ima izvesne, izvesne doze poruge, da nazovem, malo poruge,
12 izvesne doze poruge. Kao što je, recimo, sa suprotne strane bio termin "četnik".
13 I sada, na celom prostoru SFRJ bivše čete naći sličnu terminologiju koja je
14 upotrebljavana kad su strane sučeljene. Ali to znači taj termin. Porugu jednu
15 koja se odnosi na muslimansku stranu. Blagu porugu, nije potpuna poruga jer se
16 to i u žargonu javljalo ali je ipak poruga, ima deo poruge, elemente poruge.

17 P: Znete li neki gori termin za Muslimane nego što je "Baliija"?

18 O: Ja inače ne znam mnogo termina o pog...pogrdama između Muslimana, ja
19 nisam nikad bio ili moja porodica na prostoru gde su se te poruge
20 upotrebljavale, od uzrastanja pa na dalje. Tako da nisam baš - moram priznati da
21 nisam dobro upućen - ja sam rođen u Hrvatskoj gde Turci nikada nisu došli.

22 P: Verovatno ste odrasli u nekom drukčijem svetu nego ja. Šta je gore po
23 Vašem mišljenju, poturice ili Baliije?

24 O: Oko konteksta ovih reči...

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zaustavite se molim Vas, pukovniče.
2 Izvolite, gospođo Nikolić.

3 GĐA NIKOLIĆ: Ja bih molila da moj kolega kaže koji je osnov i koji je
4 cilj ovog pitanja i u kom pravcu ide. Koji su delovi u direktnom ispitivanju
5 osnov za ovaj deo unakrsnog ispitivanja? Da li se radi o kredibilitetu i o čemu
6 se radi?

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li želite da odgovorite, gospodine
8 McCloskey u prisustvu svedoka ili ne?

9 Molim Vas da ponovo skinete slušalice i da budete malo strpljivi.

10 Izvolite, gospodine McCloskey.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovaj dokument koji je prikazan u
12 direktnom ispitivanju, prikazan je kao razuman dokument koji govori o
13 kontraobaveštajnim poslovima. Mi ovde radimo na predmetu gde su neki od optužbi
14 genocid i progon, a tu je uključen i progon i genocid po nacionalnoj osnovi.
15 Nacionalnost je deo svega toga. Kao što ste videli, ovi dokumenti su prepuni tih
16 termina i to su zvanični dokumenti Vojske Republike Srpske. I stav, teza
17 tužilaštva je da kada vidite dokumente, tačnije, termine koji se upotrebljavaju
18 u dokumentima, a ne u kafani i ne u rogovima, nego ih vidite u zvaničnim
19 dokumentima, to ima određeni efekat na obične vojnike i na moral ljudi koji ih
20 čuju. I to nam daje jedan pokazatelj profesionalizma i kvalitete i karaktera
21 ljudi koji pišu te dokumente. Mi ovde ne gonimo krivično nikoga zbog korišćenja
22 loših ili ružnih izraza ali nam to daje neki uvid u nacionalna pitanja i
23 razmišljanja onih koji pišu takve stvari.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nisam ni ja.

2 On je rekao. To je u redovima 8 do 11 te stranice, stranice 55. Onda ste
3 Vi zapravo dali komentar, to je bilo... Vaše sledeće pitanje: "Mora da ste
4 odrastali u nekom drugom svetu u odnosu na moj. Šta je gore od reči Baliija po
5 Vašem iskustvu?" I onda ste se zaustavili.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pitao sam, pukovniče, šta je gore,
7 poturica ili Baliija u pogledu Muslimana? Šta bi bilo gore sa perspektive
8 Muslimana? Vi ste odrasli u Jugoslaviji i mora da znate odgovor na to pitanje.

9 O: Odrastati u Jugoslaviji i odrastati u nekoj mikro-sredini ili
10 ambijentu kakav je Bosna i Hercegovina, su dve različite stvari. Da bi se ja...
11 da bi tačno odgovorio na ovo što ste me pitali, ja bi morao imati iskustvo u
12 komunikaciji i iskustvo u životu u sredini gde se ovi pojmovi koriste. Izvorno,
13 žargonski i emocionalno. Znači da se zna šta iza čega stoji i kako ljudi na to
14 reaguju. Ja to nisam. Moj odgovor kao Jugoslovena ne može zadovoljiti o... na...
15 ovakvo pitanje koje je postavljeno. To je razlog zašto se mi oko ovoga nalazimo
16 na ovakvoj distanci. Ja znam iz čitanja, iz knjiga mnogo toga. Ali one su
17 postojale u životu. Ja taj deo života oko balija, četnika i svega ostalog što
18 ide, ne znam.

19 P: U redu. Da pogledamo još jedan dokument čiji je broj po 65ter 3497 i

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pokazati ću Vam jednu kopiju tog dokumenta. Neću puno vremena provesti na njemu.
2 Liči na prethodni. Ovo je dokument od 29. aprila 1995. godine načelnicima organa
3 za obaveštajne poslove. Mislim da se tu radi o svim brigadama, uključujući i
4 inženjerski bataljon kao i mešoviti artiljerijski pukovnik. I to od potpukovnika
5 Popovića. I samo na osnovu ovog dokumenta, izbrojao sam koliko puta koristi
6 termin "Balijski" govoreći o jednoj osobi, Šabanu Omeroviću. To je četiri puta
7 upotrebljeno.

8 Da li je prikladno za jednog profesionalnog organa bezbednosti JNA da
9 koristi ovakve termine u zvaničnoj korespondenciji sa nižim bezbednosnim
10 oficirima koji su u njemu gledali primer?

11 O: Ja o prikladnosti mogu reći, ako me pitate kao profesionalca: nije
12 prikladno.

13 P: A zašto nije?

14 O: Pa ako sam ja recimo oficir bezbednosti negde koji nema ovakvo
15 iskustvo kakvo imaju ovi oficiri - a ja sam to već rekao kakvo je moje iskustvo
16 - ne bi sasvim dobro razumeo sve dimenzije i sav značaj ovog termina.

17 P: Preći ćemo na drugi dokument, to je broj 65ter 2517. To je zaista
18 poslednji dokument u ovoj grupi i daću Vam jedan primerak da pogledate. Dakle,
19 ovo je dokument od 21. jula 1995. godine. Lično upućen generalu Miletiću od
20 strane pomoćnika komandanta, generala majora Zdravka Tolimira. Naslov je "Stanje
21 u Žepi" i ono što me najviše preokupira jeste paragraf 5. Vi ste nam već rekli
22 ko je Tolimir i hoću uz Vašu pomoć da stvorim predstavu o tome šta, ako bilo šta

23

24

25

26

27

28

29

30

1 postoji u vezi sa njegovim položajem načelnika bezbednosti i obaveštajne službe,
2 što bi mu omogućilo da učestvuje u aktivnostima koje su sugerisane, po ovome što
3 vidimo, u paragrafu 5? On govori o muslimanskoj vojsci ovde i - na osnovu
4 paragrafa 4 - on govori o slabostima njihove odbrane. I tu kaže da bi
5 najpogodnije bilo njihovo uništenje upotrebom hemijskih sredstava ili aerosolnih
6 mina i bombi. Upotrebom ovih sredstava ubrzao bi se pad Žepe i predaja
7 Muslimana. I on taj predlog podnosi generalu Miletiću. Da li je ovo njegov način
8 rešavanja situacije? To je njegova sugestija o uništenju snaga. A u bezbednosnom
9 domenu postoje pravilnici, postoje pravila o tome kako se uništavaju
10 neprijateljske snage. Da li je to nešto što se uklapa u definicije o kojima ste
11 govorili?

12 O: Ja sam govorio o definicijama neprijateljskih specijalnih snaga i
13 ubačenih grupa. Ovo nema takav karakter, ove snage. Kakva će sredstva biti
14 upotrebljena, nije sa stanovišta bezbednosti razmatrano niti je bilo u domenu
15 moga rada. A i nije samo po sebi zadatak u okviru struke. Ovo je vojnički
16 zadatak. Ne mogu da predstavim koja su sredstva hemijska u pitanju, ali
17 aero...aerosolne mine i bombe su... nisu zabranjena sredstva. Tako da odgovor na
18 pitanje je u tome da ja bezbednosnu stranu ovoga nemam, jer je to vojničko
19 pitanje. Čisto vojničko pitanje - uništavanje neprijateljskih snaga koje nisu
20 specijalne i nisu ubačene, nego su tu.

21 P: Da li nam možete reći koje su aerosolne mine i bombe koje nisu
22 zabranjene?

23 O: Nisam u mogućnosti ovog časa da u potpuno... dam klasifikaciju svih,
24
25
26
27
28
29
30

1 jer iz literature koju sam čitao, naišao sam na obrazloženje da jedan deo toga
2 spada u oružje koje je dozvoljeno za upotrebu. Dakle, ja sada u ovom času ne
3 mogu da Vam dam precizan odgovor. Trebala bi mi jedna malo veća priprema da dam
4 taj odgovor. Ali po sećanju i po onom što sam pročitao, na osnovu toga dajem
5 odgovor.

6 P: Da li ste pročitali ili ste čuli ono što je gospodin Butler rekao o
7 onome šta su te stvari?

8 O: Pokušavam da se setim šta je gospodin Butler rekao, ali nisam sasvim
9 povezao odgovor sa njegovim odgovorom i pitanjem koje ste pitali. Ne mogu baš
10 sasvim da budem precizan tu.

11 P: Mislim da je on svedočio ovde čak i duže nego Vi, tako da ne brinite
12 se za to.

13 Koje hemijsko naoružanje je bilo deo JNA ili vojske Jugoslavije kada ste
14 Vi bili pomoćnik načelnika za bezbednost?

15 O: Ja nemam iskustva ni znanja o hemijskom oružju. Ja sam bio u delu
16 koji je upoznat i školovan u delu PNKBO, protiv nuklearna hemijska... hemijska
17 biološka odbrana. Tako da sa stanovišta zaštite, a ne posedovanja sredstava,
18 imali smo dovoljno informacija o zaštiti i o načinu napada tim sredstvima. Ja
19 nisam imao nigde priliku da vidim hemijska sredstva ili biološka niti sam učio
20 njihovu upotrebu.

21 P: U redu. Pogledajmo sada poslednji deo paragrafa 5, šta tu piše:
22 "Mišljenja smo da bi se uništavanjem zbegova muslimanskog stanovništva iz pravca
23 Stublića, Radave i Brloške planine, Muslimani prinudili na bržu predaju."

24

25

26

27

28

29

30

1   Koliko Vam je poznato, s obzirom da ste Vi profesionalac koji je govorio
2 o zakonima rata, da li je ovo legitimno, pokušati da se unište grupe izbeglica
3 koje beže da bi se pre došlo do predaje vojske?

4   O: U naređenju Stupčanica 1995. stoji da "muslimansko stanovništvo i
5 snage UNPROFOR-a nisu cilj dejstava" i ovo nije u skladu ni sa tim naređenjem,
6 ni sa svim ostalim.

7   P: Dakle, ovo je jedno veoma nelegalno naređenje, zar ne? Ali to nije
8 naređenje, da to razjasnimo. Dakle, ovo je jedan veoma ilegalan predlog.

9   O: Ovo je predlog ovakav kakav je. Naravno da nije naređenje jer general
10 Tolimir nije imao ovlašćenja da komanduje.

11   P: Ali to je veoma nezakonito, zar ne? To što on traži?

12   O: O tome smo rekli i sa stanovišta naređenja i sa stanovišta
13 kvalifikacije samog predloga. Naređenje Stupčanica 1995., na to sam mislio kad
14 sam rekao "naređenja".

15   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Mislim da sad možemo da
16 napravimo pauzu. Koliko Vam još vremena treba, gospodine McCloskey?

17   G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je dosta duže nego što sam mislio
18 ali i dalje se nadam da ću danas završiti. Međutim, neizvesno je.

19   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Dakle, 25 minuta. Da li hoćete
20 da to smanjimo na 20? Da, gospođo Fauveau.

21   GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, mogla sam da
22 sačekam kraj unakrsnog ispitivanja, međutim mislim da je bolje -

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sačekajte. Da li Vam je potrebno da
2 svedok bude u sudnici, ili ne?

3 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ne.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine pukovniče, možete da se
5 povučete.

6 SVJEDOK: Časni Sude, meni bi ipak trebalo 25 minuta.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Svakako. Imaćete 25 minuta. Da,
8 gospođo Fauveau.

9 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Mislim da će biti korektnije da se od
10 Pretresnog veća zatraži da reaguje. S obzirom neka od pitanja Tužilaštva, ja
11 tražim dozvolu da mi Pretresno veće omogući kratko unakrsno ispitivanje u vezi
12 sa ovim poslednjim dokumentom kao i u vezi sa Srebrenicom. Ali, neće mi trebati
13 više od 10 do 15 minuta ako dobijem tu dozvolu.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi ćemo naknadno saopštiti koja je naša
15 odluka kada nastavimo sa radom. U redu? Hvala.

16 ... Početak pauze u 12.33h

17 ... Sjednica nastavljena u 13.01h

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sestii.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

20 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući.

21 P: Pukovniče, mislim da su Vam pokazani neki dokumenti i govorili ste
22 malo o prikazu organa bezbednosti regruta ili dobrovoljaca iz mesta van bivše
23 Jugoslavije, posebno iz Poljske. Da li se sećate toga?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, gospodine McCloskey, sećam se.

2 P: I mislim da smo svi shvatili da je bila dobra ideja da se proveravaju
3 strani dobrovoljci da bi se izbeglo da među njima dođe neki špijun ili neka
4 problematična osoba.

5 U to vreme, da li... Zapravo, preformulisati ću. Da li bi bila dobra
6 ideja da oficir bezbednosti VRS-a, razmatrajući poljskog dobrovoljca, da
7 identifikuje koja je njegova veroispovest. Da li bi veroispovest bila bitan
8 element u sagledavanju mogućnosti da on predstavlja nekakvu eventualnu
9 bezbednosnu pretnju?

10 O: Ovaj problem bi mogao da se razmatra sa stanovišta sveukupnih
11 okolnosti, neizolovano. Ne sama veroispovest za sebe. To samo za sebe, ukoliko
12 nema drugih činilaca i uticajnih okolnosti ne bi bio bitan razlog za bezbednosno
13 sagledavanje. Ako sam bio jasan, sa stanovišta bezbednosti.

14 P: Da li bi oficir bezbednosti VRS-a bio zabrinut ukoliko se dovedu
15 poljski katolici?

16 O: Oficir bezbednosti bi bio zabrinut, pre svega, što nema odgovora na
17 pitanje koji su pravi motivi dolaska dobrovoljaca jer se u ratu gine. I kad dođe
18 neko jako dalek od toga rata da u njemu učestvuje, treba naći odgovore šta je tu

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prava stvar. Ako uz to ima još nekih činjenica koje se ne uklapaju u ceo
2 kontekst i karakter rata, one zahtevaju da se sveukupno posmatraju. Tu je
3 odgovor da li bi samo zbog toga.

4 P: U redu. Ako se udaljimo od te teme u vezi sa ovim dokumentima.
5 Sada bih hteo da se pozabavimo jednim dokumentom o kojem ste malo govorili i da
6 Vam dam još jednu priliku da odgovorite na pitanja. To je dokument broj 131 po
7 65ter. I ako mogu da Vam dam jedan primerak tog dokumenta. Siguran sam da ćete
8 ga prepoznati. To je dokument koji je general Tolimir poslao generalu Gveru 13.
9 jula. I vidimo da je rukom napisano da je to podneto u 22.30h. To je dosta
10 kasno. Vi ste nam rekli koja je Vaša analiza ovoga i neću Vam postavljati
11 pitanja o tome zašto bi Tolimir sugerisao da se pošalju Muslimani da obezbeđuju
12 farmu. Međutim, ovde piše da bi bilo najbolje ukoliko je ovo nova grupa da ne
13 budu u kontaktu sa drugim ratnim zarobljenicima.

14 I sada ću Vam postaviti jedno pitanje koje je hipotetičko. Međutim, to
15 je nešto što je, trebalo bi da bude, deo Vašeg posla, a hipotetički deo tiče se
16 onoga kako Tužilaštvo sagledava stvari. A to je sledeće: kasno uvečer 13. jula,
17 na područjima oko Srebrenice i Bratunca ujutro 13. jula nekih 16 ljudi odvedeni
18 su autobusom od strane jednog vođa koji ih je pogubio. A zatim istog tog dana
19 negde u 1 sat popodne, dakle 13. jula, negde blizu Konjević Polja, tri autobusa
20 su odvedena u ovom masovnom transportu civila i oni su napunjeni Muslimanima -
21 vojno sposobnim Muslimanima - i pridružio im se jedan oklopni transporter i
22 jedan bager. I ta tri autobusa, oklopni transporter i bager otišli su putem

23
24
25
26
27
28
29
30

1 prema Cerskoj dolini gde su ti muškarci koji su bili u autobusima, vezani,
2 streljani tokom popodneva 13. jula. A nešto kasnije oko hiljadu ljudi u
3 skladištu u Kravici pokošeni su automatskom paljbom i nagomilani unutar
4 skladišta.

5 I sve se to dešavalo 13. jula. A u 22.30h, dakle, negde u vreme kada je
6 nekih 5.000 do 6.000 Muslimana bilo zatočeno u školama i u vozilima oko
7 Bratunca. Neki su zapravo bili u Zvorniku, u školi u Orahovcu te noći. Oni su
8 pojedinačno ubijani ponekad.

9 Dakle, ako to imate u vidu, kao kontekst, ako pogledate ovaj dokument i
10 kažete nam da je Tolimir čovjek koji bi trebalo da zna. Dakle, ukoliko Tolimir
11 zna da postoji na stotine zatvorenika koji su zatočeni na više različitih mesta,
12 i ako on govori o dovođenju 800 ratnih zarobljenika na područje Podrinske lake
13 pešadijske brigade, "bilo bi najbolje ukoliko ta nova grupa da ona ne bude u
14 kontaktu sa drugim ratnim zarobljenicima".

15 S obzirom na činjenice koje sam Vam predočio, koje je najrazumnije
16 tumačenje ovog dela teksta? Zašto bi Tolimir hteo da ta grupa od 800 ljudi bude
17 odvojena od druge grupe?

18 O: Gospodine McCloskey, ovde ima nekoliko stvari, pošto je jako dugo
19 trajao opis, koje se moraju sasvim dobro razjasniti. Prva je gde se nalazi
20 general Tolimir u odnosu na događaje o kojima je reč? To je prvo ozbiljno
21 pitanje da bismo videli koliko je on stvarno bio upoznat sa događajima koji su
22 opisani i da li je uopšte išta od tih događaja doprlo do generala Tolimira

23
24
25
26
27
28
29
30

1 na mesto gde se on nalazio. Po -

2 P: Nešto ću da dodam da bismo ovo razjasnili. Da kažemo da je general
3 Tolimir znao za 6.000 ljudi, muškaraca, koji su bili u zatočeništvu i bili su
4 još uvek živi ali da su oni bili predviđeni za streljanje. Ako unesemo taj
5 element, ako kažemo da on to zna, zar onda na osnovu toga ne možemo da kažemo da
6 ova poslednja izjava ima novi smisao?

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Preći ćemo na drugo pitanje, a mi ćemo
8 da izvučemo zaključak ukoliko postoji razlog i postoji dokaz za to što Vi
9 kažete, gospodine McCloskey.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući. Sada
11 ćemo preći na jedno lakše pitanje, nešto što hoću da razjasnim, a radi se o
12 dokumentu broj 107 po pravilu 65ter. Radi se o planu za napad Krivaja 95 koji
13 ste videli. I mislim da ste Vi rekli da u vezi sa bezbednosnim odeljkom i vojnom
14 policijom Vi ste rekli o mestima gde su bili smešteni zarobljenici, ratni
15 zarobljenici, zatim ste dosta govorili o bezbednosnom odeljenju i ratnim
16 zarobljenicima i vojnoj policiji i ne želim da govorim sada detaljno o tome
17 ponovo, ali hoću da Vam dam priliku da vidite originalne dokumente jer mislim da
18 Vam mogu pomoći u proceni.

19 Prvi dokument koji želim da Vam predočim, samo da bude jasno, to je broj
20 ERN 04303386. Ima originalni potpis generala Živanovića. I to je nađeno u onome
21 što nazivamo arhivom Drinskog korpusa. U tom dokumentu na strani 7 postoji taj
22 odjeljak o kojem ste govorili o bezbednosnim organima i vojnoj policiji koji će
23 pokazati područja za okupljanje i obezbeđivanje ratnih zarobljenika i ratnog
24 plena.

25 Da bismo pokušali da uštedimo na vremenu, tu nema nikakvih oznaka.
26 Postoji originalni potpis. Mislim da je postojala nekakva sugestija prema kojoj
27 je neko

28
29
30

1 ispravio taj pogrešan način sagledavanja odgovornosti bezbednosnog odseka u
2 nekom drugom dokumentu. Sećate li se toga?

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospođo Nikolić.

4 GĐA NIKOLIĆ: Časni Sude, ako se radi o dokaznom predmetu P107, ERN koji
5 mi imamo u *e-court*u ne poklapa se sa ERN-om koji je gospodin McCloskey upravo
6 rekao na stranici 67, linija 5. Pa bih ja molila identifikaciju dokumenta da
7 bismo mogli da pratimo o čemu se radi. Ako se radi o P107.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Oprostite, gospodine McCloskey.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Nisam pogrešio. To je jedan od
10 originala plana Krivaja 95. Njih ima nekoliko, ovo je samo jedan od njih.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanović.

12 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Možemo li znati koliko takvih
13 dokumenata ima Tužilaštvo? Što znači "nekoliko"? Možemo li ih pogledati?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mi imamo isto koliko Vi imate. To nije
16 nikakva velika misterija. To možemo zajedno da razjasnimo kasnije. To je sve
17 bilo obelodanjeno, to je verzija Drinskog korpusa i u to ćemo kasnije ući.

18 GĐA NIKOLIĆ: Časni Sude, prema listi koja je ispred mene, koju je
19 Tužilaštvo dostavilo za unakrsno ispitivanje, P107 nosi drugi ERN broj nego što

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je gospodin McCloskey rekao danas na transkriptu. Pa ako bi mogli da vidimo, ako
2 je to isti dokument da nastavimo dalje.

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ono što je prikazano na elektronskoj
4 sudnici, to je iz Zvorničke brigade. A primerak koji je pred svedokom, to je iz
5 kolekcije Drinskog korpusa. Iz zbirke Drinskog korpusa. Ako neko želi da
6 pogleda, može da pogleda.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne shvatam zbog čega uopšte
8 raspravljamo o ovom problemu da budem iskren.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Stvarno nema nikakve velike misterije
10 oko ovoga.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Kasnije ćete dati stranama ili
12 dokument ili informaciju. Dajte da nastavimo!

13 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ja znam za dve verzije ovog dokumenta.
14 Jedna od njih je ispravljena i to sam ja koristio u svom direktnom ispitivanju
15 svedoka i u unakrsnom ispitivanju mnogih drugih svedoka. Hteo bih da znam da li
16 Tužilaštvo ima neku treću, četvrtu ili neku treću verziju ovog dokumenta. Hteo
17 bih to da vidim, ako imaju, a ovaj broj ERN nije isti kao i drugi dokumenti. Ne
18 kao ona dokumenta 107.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Živanović. Gospodine
20 McCloskey.

21 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja se ceo dan bavim ERN brojevima, ali
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ću stići do tog dokumenta koji njega brine. Svi ti dokumenti su pruženi svim
2 Odbranama.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dajte da nastavimo. To ćete kasnije vi
4 između sebe da rešite.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

6 P: Imate znači tu originalnu verziju koja je trebala da ode teleksom ili
7 na neki drugi način različitim jedinicama u brigadi. Da li sam u pravu?

8 O: Postoji neko neslaganje između postavke, molim Vas, pa da se use...
9 usaglasimo. Vi ste mi rekli da je to stranica 7. Ja imam stranicu 4 koja se
10 odnosi na bezbednost. Pa da vidimo da li je to isto, da ne bi ja pogrešno nešto
11 video.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da, o tom odeljku ste Vi svedočili.
13 Hvala Vam za ovu ispravku.

14 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ovom svedoku je taj dokument pokazan u
15 našem registratoru i nije potrebno sad da gleda neki drugi dokument, ili drugu
16 verziju koje mu daje Tužilaštvo. To je P107. Ne vidim problem.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako hoćete da pogledate dokument koji
18 je dat svedoku, naravno, imate pravo i možete da ga suočite sa onim drugim
19 dokumentom koji ste mu Vi pokazivali. Da li želite da vidite dokument koji je
20 sad dat svedoku?

21 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da, hteo bih.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim poslužitelja da pruži dokument
23 gospodinu Živanoviću. U međuvremenu, Vi možete da nastavite gledajući na ekran.

24

25

26

27

28

29

30

1 Dokument je na ekranu.

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Recimo da vidimo ovaj mastilom napisani
3 potpis na dokumentu koji bi trebalo da bude validan, iako ste Vi koristili jedan
4 drugi dokument ili drugu verziju istog dokumenta sa gospodinom Živanovićem, i da
5 ste rekli da postoji neki taman okvir. Sad ću da Vam pokažem original tog
6 dokumenta. To je 65ter, 1D382. Ovde je original, gospodine Živanoviću, ako Vi
7 želite da pogledate. Vidite i kako je olovkom nešto dopisivano na njemu. To je
8 samo original dokumenta koji su svi dobili u fotokopiji. Da Vam dam jedan da
9 možete i Vi da vidite kao veštak. Složićete se da je uvek dobro pogledati i
10 originalne dokumente kada se pravi analiza. Pogledajte i videćete ovo što je
11 olovkom tu nacrtano ili napisano. Vi gledate original, to je ono što je
12 potpisano mastilom. Ono gde imamo neke tragove olovke, oznake olovkom,
13 pretpostavljam da ćete to prepoznati kao originalnu verziju onoga dokumenta o
14 kome ste govorili kad ste imali kopiju, ali nema, tamo nema potpisa ma dnu. Ono
15 što je najvažnije u svemu ovome, hteo sam da Vas pitam u vezi nečega što nije
16 možda bilo vidljivo na kopiji, poslednja strana ove označene verzije sa pečatom.
17 Na pečatu piše da je to komanda prve Bratunačke lake pešadijske brigade. Zar to
18 nije prijemni pečat? Oznaka da je Bratunačka brigada to primila 5. jula 1995.?

19 O: Molim Vas, ponovite mi pitanje. Malo sam sada u tekstu bio, pa...
20 Izvinite.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li vidite ovaj prijemni pečat na dnu koji znači da je ovaj
2 dokument stigao u Bratunačku brigadu 5. jula 1995.?

3 O: Da, gospodine McCloskey, vidim ovaj pečat.

4 P: Sad, ako uzmemo u obzir da je Bratunačka brigada primila ovaj
5 dokument 5. jula i ako sad pogledamo ovo što je olovkom dopisano, zar nije u
6 redu zaključiti da je neko u Bratunačkoj brigadi pregledao ovaj odeljak koji se
7 tiče bezbednosti, neke stvari dodao, neke stvari precrtao?

8 O: Po ovome kako dokumenat nosi oznaku, moglo bi se zaključiti da je to
9 urađeno u Bratunačkoj brigadi.

10 P: Vidimo - a o tome ste i Vi svedočili - da u ovoj označenoj verziji
11 dokumenta, neko je dopisao da je Pribićevac ta lokacija gde će biti upućeni
12 ratni zarobljenici.

13 O: Da, to je očito iz ovog dokumenta se to vidi.

14 P: Dobro, i sada ako pogledamo dokument P3025 - možda ne bi trebalo da
15 prikazujemo ceo ali ako uspemo, još bolje - ovo je ono što Vam je prikazano
16 ranije. To je verzija Bratunačke brigade, plana napada na Krivaju, datirana je
17 5. jula. I oni su tu preuzeli najveći deo informacije iz plana korpusa i
18 napravili su to tako da to bude primenljivo na njihove konkretne potrebe kao
19 brigade, i mislim da ste o tome takođe govorili. Vidite da su oni tu uključili
20 ovo što piše da: "Okupljanje ratnih zarobljenika i ratnog plena bude u
21 Pribićevcu." Znači, smisao toga bi trebalo da bude u tome - ako pogledamo ovu
22 originalnu verziju Milenka Živanovića - to bi trebalo da znači da bi konačni
23 radni proizvod Drinskog korpusa bio ovaj plan i da se on kao takav šalje
24 brigadama. Da li bi to bio taj plan?

25 O: U pitanju je zapovest zahtjev na borbena dejstva i ona je iz Drinskog
26
27
28
29
30

1 komande Drinskog korpusa upućena podčinjenim jedinicama, među kojima i
2 Bratunačkoj brigadi. I ona je osnov komandantu za donošenje njegove odluke.

3 P: U redu. I onaj deo koji Vas je zbunjivao, ili ste rekli da
4 predstavlja neprikladnu upotrebu bezbednosti je onaj deo gde se kaže da će
5 bezbednosni organi i vojna policija odrediti rejone okupljanja i obezbeđivanja
6 ratnih zarobljenika i ratnog plena. Moje pitanje je sada kada ste Vi ovo
7 shvatili: kako je ovaj rascepkani dokument uopšte nastao? Da li vidite ovde
8 originalne reči generala Živanovića ili ljudi koji su pisali taj dokument u
9 njegovo ime, to nije promenjeno. Da li se još uvek ne slažete ili Vas još uvek
10 zbunjuje ovaj komentar da organi bezbednosti i vojna policija treba da odrede
11 rejone okupljanja ratnih zarobljenika i ratnog plena?

12 O: Imam dva dokumenta. Molim Vas, tačno mi... na koji dokument sada Vi
13 mislite? Imam originalni dokument generala Živanovića i imam ovaj koji je
14 prepravljan, kao što vidite. Tačno me interesuje pitanje da vidim gde sam ja
15 sada.

16 P: Originalni dokument od generala Živanovića.

17 O: U redu, u redu. Razumeo sam. Originalni dokument, koji je napisan sa
18 potpisom generala Živanovića ja sam razmatrao u svetlu sveukupne normative koja
19 je tada bila na snazi, a odnosi se na angažovanje organa bezbednosti. I u svetlu
20 te normative - ako treba ja ću nabrojati šta u to ide - ovaj dokument nije bio u
21 ovom delu u saglasnosti sa tada važećim normativnim određenjima u Vojsci
22 Republike Srpske.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala Vam, pukovniče. Izvinjavam se.

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, možemo li
3 malo ranije da prekinemo s radom? Sada na primer. Meni bi to bilo jako potrebno.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U svakom slučaju. Pukovniče, nismo
5 uspeli danas da završimo uprkos očekivanjima. Moraćemo nastaviti sutra ujutro u
6 9.00 sati.

7 Sada se možete povući uz pomoć poslužitelja.

8 Pre nego što se rastanemo, gospodine McCloskey, ja imam nešto što je
9 sasvim na drugu temu.

10 [Sudije vijećaju]

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam. Prekinućemo sada sa
12 radom do sutra u 9.00h.

13 ... Sjednica završena u 13.31h

14 Nastavak zakazan za utorak,

15 8. jula 2008. u 9.00h.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30